

ZŠ Chrast nad Hornádom

Základná škola Chrast nad Hornádom č. 44

**Inovovaný školský vzdelávací program
pre primárne vzdelávanie– ISCED 1**

Názov ŠkVP: Naša škola – cesta ku vzdelaniu detí
Stupeň vzdelania: ISCED 1
Dĺžka štúdia: 4 roky / úvodný + 4 roky
Vyučovací jazyk: slovenský
Štúdijná forma: denná
Druh školy: štátna

Predkladateľ: Základná škola, Chrast nad Hornádom č. 44
Adresa: Základná škola Chrast nad Hornádom č. 44
053 63 Chrast nad Hornádom
IČO: 00329177
Riaditeľka školy: od 1.8.2024 Mgr. Erika Gánovská
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP: Mgr. Erika Gánovská
Kontakt: e-mail: zs.chrastnh@gmail.com
Telefónne číslo: 0901 910117

Zriaďovateľ: Obec Chrast nad Hornádom
Adresa: 053 63 Chrast nad Hornádom
Kontakt: e-mail: ocuchrast@ocu.sk
Telefónne číslo: 053/4492194

Platnosť dokumentu od 2.9.2015

Mgr. Erika Gánovská
riaditeľka školy

Platnosť Revidovanie	Dátum platnosti	Prerokovanie a schválenie pedagogickou radou	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Platnosť iŠkVP od	2.9.2015	28.8.2016	UO pre 1. roč. sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmety: SJL, MAT, PVO, TSaV, VYV, HUV, NBV.
Revidovanie iŠkVP	5.9.2016	2.9.2017	Doplnenie UO pre 2. ročník. UO pre 1. a 2. roč. sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmety: SJL, MAT, PVO, TSaV, VYV, HUV, NBV. Vytvorenie UO pre ANJ v 2. roč..
Revidovanie iŠkVP	4.9.2017	31.8.2018	Doplnenie UO pre 3. ročník. UO pre 1., 2. a 3.roč. sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmety: SJL, MAT, PVO, TSaV, VYV, HUV, NBV. Vytvorenie UO pre ANJ v 3. roč..
Revidovanie iŠkVP	3.9.2018	31.8.2019	Aktualizácia prierezovej témy finančná gramotnosť UO pre 1., 2., 3. a 4. roč. sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmety: SJL, MAT, PVO, TSaV, VYV, HUV, NBV.
Revidovanie iŠkVP	2.9.2019	30.8.2020	UO pre 1., 2., 3. a 4. roč. sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre všetky predmety.
Revidovanie iŠkVP	2.9.2020	25.8.2021	UO pre 1., 2., 3. a 4. roč. sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre všetky predmety.
Revidovanie iŠkVP	2.9.2021	23.8.2022	UO pre 1., 2., 3. a 4. roč. sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre všetky predmety. V 0. ročníku sú východiskom štátne vzdelávacie programy pre predprimárne vzdelávanie Isced 0 a pre primárne vzdelávanie Isced 1.
Revidovanie iŠkVP	2.9.2022	23.8.2023	UO pre 1., 2., 3. a 4. roč. sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre všetky predmety.
Revidovanie iŠkVP	3.9.2024	3.9.2024	Zavedenie úvodného ročníka od 2024/2025, UO pre úvodný ročník sú definované vo Vzdelávacom programe pre žiakov s NKS ľahkého stupňa, spojený 1. a 4. ročník

I. Všeobecná charakteristika školy

1 Veľkosť školy

Základná škola, Chrást' nad Hornádom č. 44, je nepľnoorganizovanou školou rodinného typu. V budove školy máme 4 postupové ročníky. 1., 2., 3. a 4. ročník majú svoju samostatnú triedu. Triedy sú primerane veľké so spoločnou kapacitou 90 žiakov. Budova školy je umiestnená v tichom a slnečnom prostredí na kraji obce s peknou zeleňou.

2 Charakteristika žiakov

Školu navštevujú deti z tunajšej obce a aj deti, ktoré majú trvalý pobyt v obci Vítkovce. Škola je otvorená i deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Vzhľadom ku kľudnému prostrediu a práci v menšom kolektíve vyhovuje tiež deťom so zdravotným znevýhodnením. Z celkového počtu 51 žiakov, je 84,31% žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.

3 Charakteristika pedagogického zboru

Pedagogický zbor je malý, s väčšinou prevahou žien. Tvorí ho riaditeľka, 3 učiteľky, 1 pedagogický zamestnanec na vyučovanie náboženskej výchovy, 2 pedagogickí asistenti. Všetci vyučujúci sú plne kvalifikovaní a odborne pedagogicky spôsobilí. Všetci pedagogickí zamestnanci absolvovali školenie využitia IKT vo vyučovacom procese. Počítačovú gramotnosť využívajú aj v záujmových útvaroch, pri vedení triednej dokumentácie, v administratíve. Traja pedagogickí zamestnanci majú odbornú spôsobilosť v odbore špeciálnej pedagogiky. Vo vyučovacom procese je zabezpečené plne kvalifikované vyučovanie anglického jazyka a informatickej výchovy. Pedagogickí zamestnanci majú pridelené úlohy, ktoré vychádzajú z pracovného poriadku a nesúvisia s priamou činnosťou - koordinátor protidrogovej výchovy a iných sociálno-patologických javov; vedenie školskej kroniky; špecialista pre koordináciu a poradenstvo v oblasti modernizácie s podporou IKT; starostlivosť o fond učebníc, koordinátor školských úrazov; vedenie registratúry, archivácia dokumentov; starostlivosť o školskú knižnicu; koordinátor environmentálnej výchovy, koordinátorka iŠkVP.

O BOZ a PO sa v škole v spolupráci s obcou stará bezpečnostný technik.

Kolektív je stabilizovaný, odborne i pedagogicky kvalifikovaný, má snahu ďalej odborne a profesijne rásť, využívať možnosti ďalšieho vzdelávania, prehľbovania a zvyšovania kvalifikácie s cieľom zvyšovať úroveň a kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu.

4 Dlhodobé projekty

- Projekt Olympijské festivaly detí a mládeže Slovenska / OFDMS /so zameraním na šport,
- Profesijný a karietový rast pedagogických zamestnancov,
- Pomahajúce profesije v edukácii detí a žiakov II,
- Triedím, triediš, triedíme,
- Včielky do škôl,
- Tenis do škôl.

Školské projekty:

- Školský mliečny program
- Školský ovocný program
- Týždeň ovocia a zeleniny
- Zober loptu nie drogu
- Deň Zeme
- Deň vody
- Október – mesiac úcty k starším

5 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

a) Školská rada

Na škole je zriadená rada školy v zložení zvolených členov: 1 pedagogický zamestnanec, 2 zástupcovia rodičov, 1 nepedagogický zamestnanec, 1 zástupca Obce. Rada školy sa riadi svojim štatútom.

b) Rodičovské združenie

Dobrá komunikáciu a spoluprácu s rodičmi považujeme za základ úspešnej práce školy. Informácie môžu rodičia získať na celoškolských a triednych rodičovských schôdkach, alebo osobnými konzultáciami v dohodnutom čase s jednotlivými vyučujúcimi.

c) Zriaďovateľ

zaisťuje financovanie prevádzkových nákladov, osobných nákladov, zimnú údržbu cesty v okolí školy, kosenie zelených plôch. Starosta obce sa zaujíma o chod školy, konzultuje s riaditeľkou školy aj s ostatnými zamestnancami aktuálne problémy, udržiava kontakty so školou pri významných príležitostiach.

d) Spolupráca s inými subjektmi

- Materská škola Chrašť nad Hornádom,
- Základná škola Spišský Hrušov, Bystrany,
- Málotriedne školy vo Vítkovciach, Jamníku, Odoríne, Matejovciach nad Hornádom, Iľašovciach, Olcnave, Poráči,
- Oddelenie školstva, rozvoja a spoločný školský úrad v Smižanoch,
- Regionálny školský úrad Košice,
- Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Spišská Nová Ves,
- Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva Harichovce,
- Národný inštitút vzdelávania a mládeže - NIVAM,
- Obecná knižnica.

6 Priestorové a materiálno-technické podmienky školy

- 1., 2., 3. a 4. ročník má svoju samostatnú učebňu,
- na vyučovanie informatickej výchovy slúži počítačová učebňa, v ktorej je 10 počítačov a 1 tlačiareň,

- školské trávnaté ihrisko,
- školská jedáleň v budove školy,
- betónová plocha na realizáciu športových aktivít,
- škola nemá telocvičňu,
- kabinet na TSV,
- kabinet na školské potreby a učebnice, súčasťou je aj archívna skriňa.

Pre zlepšenie materiálno-technických podmienok sme vymenili v počítačovej učebni 5 zastaralých monitorov a 5 počítačov z projektu Infovek, bol inštalovaný Windows 10 do všetkých počítačov, prostredníctvom inštalácie nových RAM bola zväčšená kapacita pamäte v počítačoch, žiaci majú možnosť pracovať aj s prenosným počítačom. V každej učebni je PC, dataprojektor a interaktívna tabuľa. Vybavenie kabinetu: pomôcky pravidelne obnovujeme a vymieňame za modernejšie, zakúpili sme pamäťové mapy, učebné programy na PC, pomôcky na vyučovanie prírodovedy, vlastivedy, anglického jazyka, slovenského jazyka, matematiky.

7 Škola ako životný priestor

Škola je miestom, kde sa žije, miestom kde sa získavajú vedomosti. Každý rodič chce, aby jeho dieťa trávilo čas naplnený povinnosťami v príjemnom prostredí. O to sa snažia aj všetci zamestnanci v našej škole. Kladieme dôraz na upravené prostredie tried, chodieb, aktualizujeme nástenky, pedagogickí zamestnanci sa starajú o estetickú výzdobu chodieb a okien na budove školy. Vo vstupnej časti školy je umiestnená vitrína pohárov z víťazstiev našich žiakov v atletických súťažiach žiakov málotriednych škôl, v malom futbale a vo vybíjanej. Nájdeme tu aj galériu výtvarných prác žiakov, informačnú tabuľu o živote a práci žiakov. Snahou školy je vytvoriť príjemné, estetické prostredie, aby sa škola stala pre žiakov aj zamestnancov druhým domovom. Postupne sme obnovili triedy, sú vybavené novými lavicami a stoličkami, priestory školskej chodby, riaditeľne a zborovne sme zariadili novým školským nábytkom, vymenili sme podlahu na chodbe, plánujeme vymeniť podlahy aj v jednotlivých triedach. V septembri 2015 bola ukončená rekonštrukcia fasády základnej školy, budova školy bola zateplená a vymaľovaná. Súčasne prebiehala aj komplexná rekonštrukcia sociálnych zariadení pre žiakov a učiteľov, boli vymenené dvere v celom interiéri školy, vymaľovala sa chodba, k budove školy bol pristavený kabinet na telovýchovné náradie. V auguste 2016 boli vymenené radiátory vo všetkých triedach, zborovni a riaditeľni. Na zlepšenie klímy školy sa nám úspešne darí odstraňovať bariéry medzi žiakmi zdravými a žiakmi s rôznym druhom zdravotného znevýhodnenia. Spolupracujeme s materskou školou. Pravidelne sa staráme o údržbu areálu školského dvora a ihriska, upravili sme exteriér pred školou výsadbou okrasných kríkov.

8. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Snažíme sa, aby v škole boli vytvorené vyhovujúce podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní žiakov. Všetky bezpečnostné revízie

sú urobené včas, so záverom, že stav je vyhovujúci, prípadne sú uvedené drobné nedostatky, ktoré vždy v termíne odstránime.

Zamestnanci školy absolvujú pravidelne, raz za dva roky školenia BOZP. Žiaci sú poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri výchove a vzdelávaní na začiatku školského roka, pred hromadnými školskými akciami aj pred prázdninami, ako sa chrániť pre ochorením COVID-19. Každý deň je zabezpečený dozor v školskej budove počas vyučovania a prestávok, aj v školskej jedálni.

Veľmi dôležité pre chod školy je dodržiavanie predpisov BOZP a PO. Aby škola zabezpečila čo najkvalitnejšie podmienky v tejto oblasti, zamestnáva zriaďovateľ, Obec Chrast nad Hornádom, bezpečnostného technika.

II. Charakteristika inovovaného školského vzdelávacieho programu

1. Pedagogický princíp školy

Naša škola je modernou školou, v ktorej majú žiaci možnosť získať vedomosti primerané ich veku a schopnostiam, prostredníctvom moderných informačno – komunikačných technológií. Výchovno-vzdelávacia činnosť smeruje k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy. Našou snahou je, aby získané vedomosti a zručnosti vedeli správne použiť, aby sa rozvíjali ich kľúčové spôsobilosti.

Prvoradou úlohou je:

- získať základné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecno-vzdelávacích predmetoch,
- položiť základy čitateľskej, matematickej, prírodovednej, jazykovej a informatickej gramotnosti,
- zabezpečiť prípravu žiakov v 1. cudzom jazyku už od 2. ročníka,
- rozvíjať komunikačné schopnosti,
- položiť základy pracovných zručností,
- naučiť sa učiť sa,
- formovať morálne hodnoty založené na ľudskosti, tolerancii,
- formovať sociálne vzťahy založené na úcte, uznaní, priateľstve,
- rozvíjať osobné záujmy a talent,
- umožniť pocítiť úspech, ale i schopnosť prekonať neúspech a prekážky,
- včas diagnostikovať, podchytiť a sledovať žiakov, u ktorých sa prejavujú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby,
- zabezpečiť primerané podmienky na vzdelávanie integrovaných žiakov v bežnej triede, so zabezpečením rovnocenného prístupu vo vzdelávaní a individuálnou intervenciou zo strany špeciálneho pedagóga,
- spolupracovať s rodičmi s jednotným cieľom – vytvoriť a upevňovať u žiaka základy jeho vzdelanostného, morálneho, osobnostného profilu,
- pripraviť žiakov na dištančné vzdelávanie doma, v prípade uzatvorenia triedy, prípadne školy z dôvodu výskytu ochorenia COVID-19.

Naším cieľom je, aby každý žiak v škole zažil pocit úspechu, aby bol šťastný, bez ohľadu na rodinné a majetkové pomery, sociálne prostredie, rasu. Poskytujeme kvalitné primárne vzdelávania deťom so sociálne znevýhodneného prostredia v bežných triedach, kde majú možnosť zažiť úspech, radosť z učenia a rozvíjať svoje schopnosti. Po získaní primárneho vzdelania v našej škole, budú žiaci pokračovať v plnení povinnej školskej dochádzky v ZŠ Spišský Hrušov kde budú ďalej rozvíjať a rozširovať získané poznatky a vedomosti v nižšom sekundárnom vzdelaní.

2 Zameranie školy a stupeň vzdelania

Naša škola poskytuje žiakom primárne vzdelanie – ISCED 1. Zameranie našej školy vychádza zo silných stránok školy a z viac rokov uplatňovanej koncepcie školy. V prvom rade je to poskytnutie kvalitného vzdelania predpísaného štátnym vzdelávacím programom. Našou prioritou je osobnosť žiaka nielen rozvíjať, posúvať ho vpred a skvalitňovať, ale aj obohacovať jeho prirodzenosť, brať do úvahy jeho osobnosť, povahové črty, talent, záujmy.

Posilnením povinných predmetov v školskom vzdelávacom programe sme sa v 1. – 4. ročníku zamerali na posilnenie vzdelávacej oblasti:

A/ Jazyk a komunikácia

B/ Matematika a práca s informáciami

Na dosiahnutie splnenia cieľov a kľúčových kompetencií vytýčených pre primárne vzdelávanie budú sa transformovať do zamerania školy pre 1. stupeň ZŠ:

- vyučovanie 1. cudzieho jazyka v 2., 3. a 4. ročníku v predmete anglický jazyk,
- realizovanie digitálnej gramotnosti prostredníctvom predmetu informatika v 3. a 4. ročníku,
- rozvíjanie komunikačných jazykových schopností a čitateľskej gramotnosti,
- posilňovanie matematickej a prírodovednej gramotnosti,
- poskytovanie záujmových útvarov podľa záujmu žiakov,
- rozvíjanie kultúrnej gramotnosti využívaním návštev divadla, kina, výchovných koncertov, múzeí a pod., podľa aktuálnej epidemiologickej situácie,
- rozvíjanie praktických zručností a schopností,
- formovanie zdravej sebadôvery, sebahodnotenia, sebahodnotenia, empatie a schopnosti pracovať v kolektíve,
- otvorené partnerstvo, vhodná komunikácia v škole i mimo školy,
- spoznávanie svojho okolia, svojej krajiny, vlasti,
- rešpektovanie ľudských práv detí i dospelých,
- spolupráca s cirkvou vyučujúcou náboženskú výchovu v škole podľa záujmov rodičov,
- vedenie žiakov k zdravému životnému štýlu.

3 Profil absolventa

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, mediálnej a kultúrnej gramotnosti. Získa základy pre osvojenie účinných techník (celoživotného) učenia sa a pre rozvíjanie spôsobilostí. Váži si seba aj druhých ľudí, je spôsobilý ústretovo komunikovať a spolupracovať, je vnímavý k potrebám iných. Získa základy používania materinského, štátneho a cudzieho jazyka.

Kľúčové kompetencie absolventa primárneho vzdelávania žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy.

Absolvent primárneho vzdelania má osvojené tieto kľúčové spôsobilosti:

a) sociálne komunikačné spôsobilosti

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medzi osobnej komunikáciu,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzi kultúrnej komunikácie,
- v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií.

b) spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- používa základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a schopnosť (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely),
- využíva matematické poznatky na získanie základnej finančnej gramotnosti žiaka primárneho vzdelávania,
- rozvíja si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov.

c) spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

- žiak vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií, vie používať kreslenie a písanie na počítači, dokáže komunikovať pomocou elektronických médií,
- uvedomuje si rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- rozumie príležitostiam a možným rizikám, ktoré sú spojené s využívaním internetu a mobilných telefónov.

d) spôsobilosť učiť sa učiť sa

- získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- na základe poskytovaných možností uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a efektívne si osvojuje poznatky a študijné návyky,
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
- zlepšuje svoju vytrvalosť a iniciatívu, hodnotí svoj pokrok, akceptuje spätnú väzbu a uvedomuje si svoje rozvojové možnosti.

e) spôsobilosť riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať ozajstný problém, premýšľa o jeho príčinách a navrhne riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému,
- overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápavým a spolupracujúcim) spôsobom.

f) osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- vytvára si pozitívny seba obraz, ktorý podporuje u žiakov sebadôveru a seba rozvoj,
- uvedomuje si vlastné potreby a aktívne využíva svoje možnosti,
- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- sústreďuje sa na kvalitu a vhodnosť svojho výberu voľných činností, aktívne si chráni svoje fyzické a duševné zdravie,
- kontroluje vlastné konanie (vrátane násilných a seba zničujúcich modelov konania) a vie odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizuje,
- účinne spolupracuje v skupine, podieľa sa na vytváraní triednych a celoškolských pravidiel, je zodpovedný a dodržiava dohody,
- ochotne prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápadiami a postupmi, diskutuje o nich, prispieva k spoločnej práci,
- podieľa sa na vytváraní podporujúcej a motivujúcej sociálno-emočnej klímy v triede a dobrých medziľudských vzťahov.

g) spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania),
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
- pozná základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám, sociálnym pozíciám
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

4 Pedagogické stratégie

Vo vyučovacom procese podporujeme a uprednostňujeme využívanie pedagogických stratégií zameraných hlavne na riešenie problémových úloh, tvorbu projektov a zážitkové učenie. Podporujeme vyučovanie pomocou IKT, didaktickej techniky, seminárov, diskusií, samostatných a tímových projektov, dlhodobých samostatných prác, prezentácie a obhajoby výstupov, praktickú výučbu pred teoretizovaním. Dôraz kladieme na samostatnosť a zodpovednosť za učenie, ale aj tímovú prácu a zodpovednosť za dosiahnutie skupinového cieľa. Využívame rôzne formy vyučovania – integrované v blokoch, skupinové, individuálne, vyučovanie v rôznom prostredí - trieda, odborná učebňa, knižnica, exkurzie, športové aktivity, športové turnaje, rôzne výchovné aktivity súvisiace so vzdelávaním. Počas dištančného vzdelávania sa žiaci vzdelávajú formou pracovných listov doplnenú konzultáciou učiteľov so žiakmi prostredníctvom telefonической komunikácie, nakoľko nemajú prístup na internet a nie je možné využiť inú formu vzdelávania. Používané metódy a formy práce sú v súlade so zámermi školy a rozvíjajú kľúčové spôsobilosti žiakov.

Formy vzdelávania :

- vyučovacia hodina,
- domáca príprava žiakov na vyučovanie,
- doučovanie žiakov,
- sociálne formy žiakov vo vyučovacom procese: individuálna, frontálna, skupinová,
- samostatná práca : analogická, reprodukčná, tvorivá ,
- diferencované vyučovanie,
- exkurzia,
- prvky netradičných foriem vyučovania,
- dištančné vzdelávanie.

Metódy vyučovacieho procesu:

a/ Všeobecno-didaktické metódy

- informačno-receptívna,
- reproduktívna,
- problémový výklad,
- heuristická metóda,
- výskumná metóda.

b/ Konkrétne metódy všeobecno-didaktických metód

- metóda výkladu,
- metóda demonštrovania a pozorovania,
- metóda práce s knihou,
- metóda riešenia úloh,
- metóda rozhovoru,
- metóda brainstormingu,
- situačná metóda,
- inscenačná metóda.

c/ Logické metódy

- analytická metóda,
- syntetická metóda,
- analyticko-syntetická metóda,
- induktívna metóda,
- deduktívna metóda,
- genetická metóda,
- dogmatická metóda.

d/ Metódy podľa zdrojov poznatkov

- slovné,
- názorné,
- praktické.

e/ Metódy podľa funkčnosti

- expozičné,
- fixačné,
- diagnostické.

Využívanie koncepcií vyučovania alebo ich prvkov:

- problémové vyučovanie,
- kooperatívne vyučovanie,
- integrované tematické vyučovanie,
- tvorivo-humanistické vyučovanie,
- projektové vyučovanie,
- globálna výchova.

Moderné vyučovanie nie je obmedzené iba na jedinú formu pedagogickej stratégie alebo metódy. Využívanie rôznych prístupov na vyučovacích hodinách dáva za výsledok peknú vyučovaciu hodinu určenú žiakom a nadobúdaniu vedomostí, ktoré by mali byť čo najtrvácnejšie. Je na vyučujúcom, ktoré stratégie na hodine zvolí, no musí postupovať tak, aby spätná väzba mala určitú úroveň žiackych vedomostí.

Podporujeme výučbu tvorivú, kooperatívnu, zameranú na riešenie problémových úloh, tvorbu projektov a zážitkové učenie.

5 Zabezpečenie vyučovania pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebami

Nevyhnutnou súčasťou výchovy a vzdelávania v základnej škole v rámci princípu humanizmu a rovnakých šancí pre všetkých je v našej škole vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v bežných triedach základnej školy. Pri ich vzdelávaní pedagógovia plne rešpektujú zdravotné znevýhodnenie a narušenie funkcií vnímania, či pozornosti týchto žiakov. Pedagógovia s taktom zadávajú žiakom také požiadavky, ktoré majú predpoklady zvládnuť.

Každý rok sa v našej škole vzdelávajú žiaci s výchovno-vzdelávacími problémami. Ide hlavne o deti, ktoré pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktoré sa definuje ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky nedostatočne stimuluje rozvoj mentálnych, vôľových a emocionálnych vlastností jednotlivca, nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre rozvoj osobnosti. V škole pracujú traja pedagogickí zamestnanci, ktorí majú špeciálnopedagogické vzdelanie a budú odborne pomáhať všetkým žiakom, ostatným pedagogickým zamestnancom aj rodičom a posilníme spoluprácu s CPPP a P v Spišskej Novej Vsi a SCŠPPP v Harichovciach. V súčasnej dobe našu školu navštevujú 3 žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú individuálne integrovaní, dvaja žiaci sú vzdelávaní podľa učebných osnôv špeciálnej základnej školy, variant A, jeden žiak je vzdelávaný podľa učebných osnôv špeciálnej základnej školy variant B dvaja žiaci patria do skupiny žiakov chorí a zdravotne oslabení. Jeden žiak je oslobodený od povinnosti dochádzať do školy zo zdravotných dôvodov. Je vzdelávaný individuálne, 2 hodiny týždenne, postupuje podľa učebných osnôv špeciálnej základnej školy, variant C. V škole máme 51 žiakov, z toho 43 zo sociálne znevýhodneného prostredia, 8 žiakov plní povinnú školskú dochádzku v zahraničí. Začlenenie všetkých spomínaných žiakov je už v súčasnosti prirodzeným javom a pedagógovia, rodičia, ale aj spolužiaci všetkých týchto detí sú oboznámení s ich právami, povinnosťami a podmienkami integrácie. Toto sa deje formou diskusie na poradách pedagógov školy, v rámci skupinovej práce so žiakmi, individuálnymi pohovormi s rodičmi. Intenzívne spolupracujeme predovšetkým s SCŠPPP v Harichovciach a s CPPP a P v Spišskej Novej Vsi, v oblasti zlepšenie učenia žiakov, analyzujeme výsledky, konzultujeme s nimi vhodnú formu práce so žiakmi. Od začiatku školského roka sa intenzívne zameriavame na vyhľadávanie žiakov s ťažkosťami v učení a podozrením na rôzne poruchy, čo najrýchlejšie zabezpečujeme špeciálnopedagogickú a psychologickú diagnostiku. Po doručení správ konzultujeme obsah individuálnych výchovno-vzdelávacích plánov a programov so špeciálnym pedagógom a triednym učiteľom, diskutujeme napr. o používaní kompenzačných pomôcok, preferovanom spôsobe preverovania žiakových vedomostí, spôsobe hodnotenia, ale i o špecifickom prístupe na jednotlivých predmetoch. O týchto skutočnostiach následne informujeme všetkých ostatných pedagógov, ktorí žiaka vyučujú a snažíme sa na základe ďalších skúseností tento program priebežne zdokonaľovať a dopĺňať o nové zistenia a efektívne spôsoby práce so žiakmi. O každom integrovanom žiakovi vedíme prehľadnú dokumentáciu tak, aby bola v súlade s pokynmi schválenými MŠ SR a odporúčaniami z odborných vyšetrení. Rodičia majú k dokumentácii kedykoľvek prístup a takisto možnosť prekonzultovať jej obsah, resp. prípadné problémy s dieťaťom, s jeho pedagógmi. Naša škola sa zameriava na včasné odhalenie správania smerujúceho k šikanovaniu alebo akýchkoľvek neprimeraných prejavov, ktoré predznačujú prípadné osobné problémy. Dôraz sa kladie najmä na prevenciu takéhoto problémového správania, ktorému sa snažíme predchádzať výchovou s primeranou tematikou, preventívnym programom proti násiliu, šikanovaniu a diskriminácii, protidrogovou výchovou. Medzi priority našej školy patrí aj snaha o zintenzívnenie individuálneho prístupu k žiakom, s ohľadom na ich psychologický, fyzický a zručnostný potenciál, sociálne kompetencie, ale takisto aj klímu v danej školskej triede. Každoročne robíme anonymný prieskum šikanovania u žiakov, ktorý vyhodnocujeme a zaoberáme sa výsledkami na zasadnutí pedagogických rád. Dávame žiakom priestor na kreativitu počas vyučovania,

pripravujeme pre nich množstvo aktivít a hier, v rámci ktorých môžu rozvíjať svoje individuálne nadanie alebo talent, čím chceme dosiahnuť, aby škola nebola len o učení a povinnostiach, ale aj zážitkoch, skúsenostiach, medziľudských vzťahoch a vzájomnej úcte.

Špecifiká hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Žiaci s ľahkým a stredným stupňom mentálnej retardácie sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie. Pri hodnotení učebných výsledkov učiteľ rešpektuje psychický a fyzický zdravotný stav žiaka, druh a stupeň postihnutia, ak má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete.

Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami neopakujú ročník z tých vyučovacích predmetov, v ktorých má na ich úspešnosť vplyv ich diagnóza.

6 Začlenenie prierezových tém

Súčasťou obsahu vzdelávania na úrovni primárneho vzdelávania sú prierezové témy, ktoré sa prelínajú cez vzdelávacie oblasti. Prierezové témy realizujeme viacerými formami – ako integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu oblastí vzdelávania a vhodných učebných predmetov, ako formu projektu (v rozsahu počtu hodín, ktoré sú pridelené téme) alebo ako kurz. Nevyhnutnou podmienkou účinnosti prierezovej tematiky je použitie aktivizujúcich, interaktívnych učebných metód. Na úrovni primárneho vzdelávania zavádza Štátny vzdelávací program do vyučovacieho procesu tieto prierezové témy:

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Osobnostný a sociálny rozvoj

Environmentálna výchova

Mediálna výchova

Multikultúrna výchova

Ochrana života a zdravia

Regionálna výchova a ľudová kultúra

Spôsoby realizácie prierezových tém:

- ako integrovaná súčasť vzdelávacieho obsahu jednotlivých predmetov,
- formou didaktických hier,
- formou záujmovej mimoškolskej činnosti,
- organizovaním mimoškolských podujatí,
- zberom odpadových surovín,
- účasťou na kultúrnych podujatiach,
- účasťou na preventívnych programoch: Obecná polícia Markušovce – agresivita, zneužívanie detí a iné patologické javy v živote detí, Dopravná polícia Spišská Nová Ves - dopravná výchova, ČŠPP v Harichovciach a prieskum koordinátorky prevencie u žiakov školy – šikanovanie, používanie legálnych a nelegálnych návykových látok.

Dopravná výchova

Učivo tematiky Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke v škole, je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Učebnú činnosť budeme realizovať v nultom a prvom ročníku ZŠ prvý septembrový týždeň kurzom dopravnej výchovy v objekte školy a na bezpečných komunikáciách v okolí školskej budovy. Realizácia prierezovej témy v 2. až 4. ročníku sa uskutoční na bezpečných komunikáciách v obci, v predmetoch a učivách podľa obsahu.

Ciele výchovy bezpečnosti v cestnej premávke:

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- formovať si mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- uplatňovať zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a to ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci (spolujazdec),
- spôsobilosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- schopnosť zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- schopnosť zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Osobnostný a sociálny rozvoj

Rozvíja u žiakov ľudský potenciál žiakov, poskytuje im základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmyšľal o sebe), spoznával sám seba, svoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvdelávanie. V tejto súvislosti je potrebné aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, podporovať u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok), aby získaval a udržal si osobnostnú integritu, pestoval kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjal sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V tejto prierezovej téme sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam ale aj k rodinnej výchove. Téma sa prelína všetkými obsahovými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Integruje sa najmä do vzdelávacej oblasti **Jazyk a komunikácia** – rozprávať, komunikovať, počúvať, prezentovať sa, analyzovať; **Človek a spoločnosť** – jedinec a skupina, jedinec a spoločnosť, medziľudské vzťahy, vzťahy k spoločnosti,

spolužitie, sociálna spravodlivosť, sociálno-patologické javy v spoločnosti; **Človek a hodnoty** - žiak dokáže posúdiť a rozlišovať čo je dôležité a menej dôležité, nebezpečné pre mňa, predsudky a pochybnosti, odlišnosti ľudí, vzťahy medzi nimi, moje potreby, vzťah k štúdiu, hodnota práce, reálne ciele, moja spotreba, hospodárenie s peniazmi, povolanie; **Zdravie a pohyb** – vyhodnotiť vlastné záťažové situácie, uplatňovať nadobudnuté zásady zdravého životného štýlu, poznať a využívať relaxačné techniky, uplatňovať pravidlá pri športových a pohybových činnostiach.

Profil absolventa na úrovni primárneho vzdelávania:

- chápe svoj telesný, psychologický a sociálny vývin a svoju jedinečnosť ako individuality,
- dokáže vyhodnotiť etiku svojho správania a konania a posúdiť, čo je dobré a zlé, čo prejaví v regulácii svojho správania,
- využíva nadobudnuté sociálne zručnosti v svojich rôznych životných situáciách,
- uplatňuje svoje práva a snaží sa rešpektovať aj práva ostatných,
- pozná svoj individuálny štýl učenia a dokáže ho využiť na rozvoj svojho vzdelanostného potenciálu,
- vie pracovať ako aktívny člen skupiny a akceptuje pravidlá skupinovej práce,
- uprednostňuje predchádzanie problémov a konfliktov, alebo je pripravený nájsť možnosti ich vhodného riešenia,
- uvedomuje si dôležitosť a nadobudol predpoklady pre uprednostňovanie zodpovedného prístupu k svojmu zdraviu a zdraviu iných ľudí.

Environmentálna výchova

prelína sa všetkými predmetmi. Začlenili sme ju hlavne do predmetov prírodoveda, vlastiveda, výtvarná výchova, prvouka.

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť dokázať vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, ale aj uvedomovať si aj dôležitosť vnímania životného prostredia a jeho ohrozenia na celom svete. Ide o komplexné pochopenie vzájomných vzťahov medzi organizmami a vzťahom človeka k životnému prostrediu. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné pre nich - chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj k zvieratám v prírode, všimnúť si krásu zmien v prírode v rôznych ročných obdobiach, správať sa v prírode podľa dohodnutých pravidiel, rešpektovať pokyny na turistických chodníkoch, pri praktických činnostiach v oddychovej zóne pri výstavbe náučného chodníka a výsadbe liečivých bylín a okrasných rastlín.

Realizácia prierezovej témy vo vzdelávacích oblastiach:

PRÍRODA A SPOLOČNOSŤ – poskytuje - elementárny pohľad na okolitú prírodu a prostredie, v ktorom žijeme; umožňuje vnímať a hodnotiť konanie ľudí vo vzťahu k prírode; pozorovať prostredie so zameraním na emocionálnu stránku osobnosti žiaka.

ČLOVEK A PRÍRODA – zdôrazňuje – pochopenie objektívnej platnosti základných prírodných zákonitostí; postavenie človeka v prírode; komplexná funkcia ekosystémov vo vzťahu k ľudskej spoločnosti.

ZDRAVIE A POHYB – rieši – vplyv prostredia na vlastné zdravie a na zdravie iných; dôležitosť starostlivosti o životné prostredie pri organizovaní masových športových podujatí.

PRÁCA S INFORMÁCIAMI – umožňuje využívať – aktuálne údaje o stave životného prostredia; simuláciu určitých udalostí; riešenie ekologických problémov; kontakty a ich nadväzovanie v tejto oblasti v rámci republiky i sveta.

UMENIE A KULTÚRA – poskytuje – príležitosti na zamyslenie sa medzi človekom a životným prostredím, zdroj inšpirácie na vytváranie kultúrnych a umeleckých hodnôt, vnímanie estetických kvalít životného prostredia.

Získané vedomosti, zručnosti a schopnosti:

- schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy človek – životné prostredie na základe poznania zákonov na Zemi,
- poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta,
- schopnosť pochopiť globálne a lokálne problémy a vlastnú zodpovednosť k prostrediu,
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia v mieste bydliska, regiónu a štátnej úrovni,
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prírode ako spotrebiteľa,
- vedieť hodnotiť objektívnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia, komunikovať o nich, zdôvodňovať názory a stanoviská,
- využívať IKT na získavanie a spracúvanie informácií, pri vlastnej prezentácii.

Postoje a hodnoty:

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
- pochopiť význam udržateľného vývoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu,
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia cez praktické cvičenia,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
- citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu,
- rozvíjať hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu,
- kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.

Tematické okruhy:

Ochrana prírody a krajiny – les, pole, vodné zdroje, more, tropické dažďové pralesy, ľudské sídlo, urbanizácia.

Zložky životného prostredia – voda, ovzdušie, pôda, zachovanie rovnováhy.

Prírodné zdroje, ich využívanie, ochrana – význam prírodných zdrojov pre človeka, obnoviteľné prírodné zdroje, neobnoviteľné prírodné zdroje, racionálne využívanie prírodných zdrojov vo vzťahu k udržateľnému rozvoju, využívanie alternatívnych zdrojov.

Ludské aktivity a problémy životného prostredia – poľnohospodárstvo a životné prostredie, doprava a životné prostredie, priemysel a životné prostredie, odpady a spôsob hospodárenia s odpadmi, ochrana prírody a kultúrnych pamiatok, zmeny v krajine, dlhodobé programy zamerané na zvyšovanie ekologického vedomia ľudí / Deň Zeme, Deň životného prostredia, Deň vody./

Vzťah človeka k prostrediu – naša obec, náš životný štýl, lokálne a globálne ekologické problémy, prostredie a zdravie.

Mediálna výchova

Žiaci už vo veku 6 - 11 rokov sú vystavení vplyvom médií – nielen elektronických ale aj tlačенých – rôznych časopisov. Zvlášť vo veľkej obľube sú televízia a počítač. Nie každý žiak dokáže ich obsah selektovať, preto sa čoraz viac do popredia dostáva potreba rozvíjať u žiakov mediálnu kompetenciu, ktorá by umožnila žiakom osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, kriticky a efektívne využívať médiá a ich produkty, čo znamená, že učiteľ by mal viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, primerane veku sa v ňom orientovali. Cieľom mediálnej výchovy je formovať schopnosť detí primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať. Prierezová téma sa uplatňuje hlavne v predmetoch informatika, prírodoveda, slovenský jazyk a literatúra.

Multikultúrna výchova

je zaradená do obsahu vzdelávania vzhľadom k tomu, že v súvislosti s globalizáciou sveta a migráciou sa v škole stretávajú žiaci rôznych kultúr. Je predpoklad, že sa čoraz viac aj v živote dostanú do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr a bude potrebné aby boli pripravení na rozdielnosť kultúr. Preto cieľom je výchovné pôsobenie zamerané na rozvoj chápania iných kultúr, na rozvoj akceptácie iných kultúr ako aj na rozvoj medziľudskej tolerance, spoznávanie iných kultúr a emocionálne pochopenie inej kultúry v mene mierovej spolupráce príslušníkov rôznych kultúr, dosiahnuť chápanie rôznych kultúr ako prirodzene rovnocenných, berúc zároveň do úvahy ich historické a sociálne súvislosti a ich rôzne spôsoby sebavyjadrovania. Predpokladaným výstupom je žiak, ktorý pozná aj iné kultúry, ich históriu zvyky, tradície, akceptuje ju a dokáže s nimi spolupracovať.

Multikultúrna výchova sa dotýka aj medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou, v tomto smere jej cieľom je dosiahnuť rovnoprávny prístup k všetkým žiakom – pochádzajúcim z najrôznejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia. Multikultúrna výchova je začlenená do predmetov: výtvarná výchova, hudobná výchova, slovenský jazyk a literatúra, vlastiveda, prvouka.

Ciele pre primárne vzdelávanie:

- Viesť žiakov ku kultúrnemu sebauvedomeniu, k vnímaniu vlastných emocionálnych a sociálnych väzieb na kultúru blízkeho i vzdialenejšieho okolia.

- Podporovať ich sebavedomie a uplatnenie v skupine, motivovať k tvorivosti v interakcii s druhými ľuďmi, hlavne so slabšími a znevýhodnenými.
- Poskytovať dostatok podnetov pre zažitie mnohorakosti sveta. Podnecovať zvedavosť a záujem o okolie.
- Viest' žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti.
- Podnecovať a rozvíjať u nich tolerantné postoje k nositeľom odlišných kultúr, ale súčasne zachovávať ich povedomie príslušnosti k vlastnej kultúre.
- Rozvíjať sebareflexiu, ktoré vo vyšších ročníkoch primárneho vzdelávania vedie k uvedomeniu si koreňov a premien vlastnej kultúrnej identity.
- Rozvíjať poznanie kultúr, s ktorými žiaci prichádzajú, alebo môžu v krátkodobom horizonte prísť do styku.
- Rozvíjať schopnosť riešiť konflikty pokojnou cestou, schopnosť komunikovať a spolupracovať s nositeľmi iných kultúr v bezpečnom prostredí.

Ochrana života a zdravia (OŽZ)

ako prierezová téma sa v základných školách realizuje prostredníctvom učebných predmetov štátneho vzdelávacieho programu inovovaného školského vzdelávacieho programu a samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier, 1x v školskom roku. Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie. Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. Cieľom oblasti je formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí, poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky, osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života, rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného citenia, formovať predpoklady na dosiahnutie telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

Odbornú zložku učiva napĺňajú tematické celky s uvedeným obsahom :

- riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana,
- zdravotná príprava,
- pohyb a pobyt v prírode.

Didaktické hry v prírode (DH) – 4 hod. v školskom roku

Didaktickým hrám predchádza teoretická časť v rozsahu 1 hodiny v 1.-2. ročníku a v rozsahu 2 hodín v 3. a 4. ročníku. Na komplexnejšie zabezpečenie uplatňovania učiva je možné využívať aj ďalšie vzdelávacie činnosti:

- vhodné témy z obsahu niektorých predmetov – PVO, PDA, VLA – medzipredmetové vzťahy
- rešpektovanie vnútorného poriadku školy,
- požiarne a poplachové smernice,
- zabezpečenie úrazovej a predlekárskej prvej pomoci,
- príprava učiteľov na proces v didaktických hrách.

Obsah tematických celkov, výkonové štandardy sú podrobnejšie vypracované v pláne Ochrana človeka a prírody.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezová téma spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov - komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, vytvoriť nejaký produkt. V tejto prierezovej téme je obsah zameraný na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú budú môcť využívať v ostatných predmetoch alebo aj v mimoškolskej činnosti pri prezentácii školy. Žiaci sa naučia prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

Regionálna výchova

Zaoberá sa živým hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenskej republiky. Začlenenie témy sa uskutočňuje prostredníctvom obsahu jednotlivých predmetov, a taktiež formou školských výletov, exkurzií, programov pre verejnosť obce Chrást nad Hornádom – voľno časové aktivity a mimoškolská činnosť, tvorby projektov nenásilnou a prirodzenou formou. Predmety, ktoré sa venujú tejto prierezovej téme: **VLASTIVEDA, VÝTVARNÁ VÝCHOVA, PRÍRODOVEDA, PRVOUKA, SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA, HUDOBNÁ VÝCHOVA.**

Cieľom je vytvárať u žiakov vzťah ku krásam a vzťah k tradíciám svojej obce, regiónu Spiš, k Slovensku, kde žijeme so zameraním na staviteľstvo, prírodu, ľudové umenie a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov.

Edukačná činnosť je zameraná na funkčné využívanie historických regionálnych ukážok:

- môj rodný kraj, škola a okolie, obec a jej významní rodáci, pamätné miesta, história piesne, povesti, šport a kultúra, osobnosti, flóra a fauna a jej ochrana,
- Slovensko v povestiach, pohoria a príbehy o nich, cestovanie, zvyky a tradície, naši predkovia, rodostromy, tradičné jedlá, stretnutia a besedy so staršími ľuďmi, pamätníkmi minulej doby, turistické chodníky a atraktívne miesta Slovenska.

Tradičná ľudová kultúra je zdrojom historického vedomia, našej kultúrnej identity, patriotizmu, vzdelanosti a poznávania kultúrnej rozmanitosti s využitím daného regiónu:

- spoznávanie tradičných ľudových remesiel,
- ľudovomeleckých výrobkov,
- tradičné jedlá.

- vlastná remeselnícka tvorba,
- spoznávanie staviteľských pamiatok v regióne, obci,
- tvorba ľudovej zbierky hudobnej kultúry – piesne, spevníky, tance,
- spoznávanie pohybového a výtvarného prejavu v regióne aj kultúry etnika,
- spoznávanie ľudovej slovesnosti,
- spoznávanie iných kultúr.

Tematické celky regionálnej výchovy a tradičnej ľudovej kultúry:

1. MÔJ RODNÝ KRAJ

Témy:

- moja rodina,
- škola, okolie školy,
- obec, mesto, v ktorom žijem (poloha, história a súčasnosť),
- rozprávky, príbehy, legendy spojené s históriou obce, mesta,
- tradičné regionálne zvyky, obyčaje,
- kultúrne pamätihodnosti, monumenty obce, mesta,
- regionálne múzea, prírodovedné múzeá, galérie, skanzeny,
- významné osobnosti regiónu,
- prírodné krásy regiónu,
- náučné chodníky v regióne,
- chránené rastliny a živočíchy na území regiónu,
- minerály, skameneliny, jaskyne na území regiónu,
- tradičné produkty a zamestnania v regióne,
- umelecké produkty, tradičné ľudovoumelecké remeslá regiónu,
- miestne a regionálne jazyky.

2. OBJAVUJEME SLOVENSKO

Témy:

- spoznávanie regionálnej kultúry a najtypickejších prejavov kultúr iných regiónov Slovenska v oblasti ľudových tradícií,
- spoznávanie základných znakov ľudovej kultúry národností žijúcich na Slovensku,
- výber z historických, kultúrnych pamätihodností Slovenska (hrady, zámky, architektúra,
- flóra a fauna na Slovensku,
- chránené územia na Slovensku,
- ľudové piesne a tance, dramatické a výtvarné umenie, tradičné ľudovoumelecké remeslá z regiónov Slovenska,
- geografické zvláštnosti Slovenska, geografické prírodné monumenty, jaskyne a i.,
- významné osobnosti rôznych oblastí kultúry a histórie Slovenska.

3. TRADIČNÁ ĽUDOVÁ KULTÚRA

Témy:

a) Tradičná hmotná kultúra:

- ľudové stavitelstvo,
- domáce a tradičné remeselné výrobky,
- tradičné remeslá (ich história),
- produkcia potravín a strava,
- odev (kroje na dedine),
- výtvarné umenie a i.,

b) Tradičná nehmotná kultúra:

- ústne tradície a prejavy vrátane jazyka (ľudová slovesnosť, nárečia),
- interpretačné umenie (ľudové hudba, piesne, tance, hry),
- spoločenské praktiky, zvyky,
- rituály a slávnostné udalosti,
- tradície spojené s náboženskými sviatkami (napr. vianočné, veľkonočné a i.),
- zvyky a obyčaje súvisiace s prírodou a vesmírom,
- folklórne tradície (prejavy tradičnej ľudovej kultúry: ústne, herné, dramatické, spevné, tanečné a hudobné).

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa obsahu v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

Finančná gramotnosť

A) Pojem finančná gramotnosť a jej cieľ a metodika implementácie

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Cieľom vytvorenia štandardu vzdelávania vo finančnej oblasti je vypracovať stratégiu zapracovania tohto plánu do školských vzdelávacích programov v harmonizácii s ISCED 1, ktorý škola plní.

Metodika implementácie obsahuje prvky výchovy a vzdelávania podľa európskych moderných trendov. Pri sprostredkovaní informácií je potrebné zachovať vzťah k základnému rámcu finančnej gramotnosti a riešiť ich vo vzťahu:

- k fungovaniu jednotlivca a rodín v ekonomickej oblasti,
- k pochopeniu otázky bohatstva a chudoby,
- k hodnotovej orientácii k peniazom,
- k modelom zabezpečenia jednotlivca a rodín peniazmi s uvedením príkladov extrémov,
- k osobným a rodinným modelom zabezpečenia životných potrieb.

B) Organizácia kompetencií

Žiak má zvládnuť minimálne požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť prostredníctvom kompetencií v poradí – témy, kompetencie, čiastkové kompetencie.

Témy sú zoradené do siedmich vybraných kategórií finančnej gramotnosti:

1. Človek vo sfére peňazí.
2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí.
3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca.

4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi.
5. Úver a dlh.
6. Sporenie a investovanie.
7. Riadenie rizika a poistenie.

Očakávania opisujú, akým spôsobom by mali žiaci byť schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach. Kľúčová terminológia je definovaná v slovníku, ktorý je prílohou Štandardu finančnej gramotnosti.

1 Človek vo sfére peňazí

Celková kompetencia: Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

(čiastková kompetencia ďalej „ČK“),(úroveň ďalej „Ú“) = ISCED 1= očakávania zvládnutia absolventa, že žiak je schopný...

- **ČK1:** Zachovať trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

Ú1 – Pomenovať základné ľudské hodnoty / PVO, PDA, SJL /

- **ČK2:** Pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňazí ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia.

Ú2 – Posúdiť spôsoby, akými rodičia zabezpečujú životné potreby celej rodiny. Vymenovať svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti. / PDA, PVO/

- **ČK3:** Osvojiť si základné etické súvislosti problematiky bohatstva, chudoby a dedenia chudoby.

Ú3 – Opísať príklady bohatstva a chudoby / SJL, PDA, PVO, VLA /

- **ČK4:** Popísať fungovanie problematiky jednotlivca a rodiny v ekonomickej oblasti.

Ú4 – Vedieť stručne popísať ekonomickú sféru človeka a rodiny / MAT /

- **ČK5:** Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

Ú5 – Uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s osobnými vecami, hospodárneho správania sa v domácnosti. Osvojiť si potrebu hospodárneho zaobchádzania s pomôckami a predmetmi v škole a j mimo nej / PVC, PDA , PVO, SJL /

2 Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Celková kompetencia: Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

- **ČK1:** Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

Ú1 – Uviesť príklady finančných rozhodnutí a ich možných dôsledkov. Uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom / MAT /

- **ČK2:** Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

Ú2: Uviesť príklady, prečo sa oplatí jednotlivcovi byť dobre finančne informovaný. Opísať zdroje finančných informácií / MAT, SJL /

- **ČK3:** Kontrolovať osobné údaje a informácie.

Ú3 – Opísať, ktoré druhy osobných informácií by nemali byť odhalené tretím osobám. Opísať možné dôsledky takéhoto odhalenia / SJL /

- **ČK4:** Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov.

Ú4 – Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele. Vymedziť jednotlivé kroky pomocou zhodnotenia alternatív. Používať rozhodovanie pri krátkodobých cieľoch / MAT, SJL /

- ČK5: Vypracovať komunikačné stratégie na diskusiu o finančných záležitostiach.

ÚK5 – Uviesť príklady mýšľania peňazí u detí predchádzajúcich generácií. Porozprávať o hodnotách a postojoch predchádzajúcich generácií na základe ich osobných príbehov o peniazoch / PVO, MAT, SJL, VLA /

- ČK6: Vedieť stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov.

Ú6: Vysvetliť podmienky na vrátenie výrobkov v miestnych obchodoch / MAT, PVO, PDA, triednické hodiny /

3 Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

Celková kompetencia: Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

- ČK1: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.

Ú1 – Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby / PVO, PDA, VLA /

- ČK2: Porozumieť a orientovať sa v problematike zabezpečovania životných (ekonomických) potrieb jednotlivca a rodiny.

Ú2: Opísať základy základných zdravotných potrieb /PVO, PDA /

- ČK3: Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb.

Ú3 – Opísať, čo je povolanie a zamestnanie / SJL, PVO, PDA /

- ČK4: Identifikovať zdroje osobných príjmov.

Ú4 – Opísať svoju predstavu, čo sú to osobné príjmy človeka /MAT /

- ČK5: Orientovať sa v modeloch zabezpečenia jednotlivca a rodiny peniazmi.

ÚK5 – Vysvetliť na jednoduchom príklade vzťah človeka a rodiny k peniazom / MAT/

- ČK6: Poznať základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti, inšpirované úspešnými osobnosťami a uplatňovanie ich postupov.

Ú6 – Vysvetliť príklady úspešnosti a neúspešnosti človeka v živote /SJL /

4 Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Celková kompetencia: Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

- ČK1: Vypracovať osobný finančný plán

Ú1 – Porozprávať, aké môžu byť výdavky na domácnosť a aké môžu byť zdroje príjmov v domácnosti / MAT /

- ČK2: Vypracovať systém na udržiavanie a používanie finančných záznamov.

Ú2 – Vysvetliť svoju predstavu o tom, čo je majetok / MAT /

- ČK3: Popísať spôsoby používania rôznych metód platenia.

Ú3 – Opísať, za čo všetko rodičia doma platia /MAT, PVO, PDA /

- ČK4: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Ú4 – Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe/ MAT /

- ČK5: Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.

Ú5 – Opísať, ktoré charitatívne organizácie žiak vo svojom okolí / z médií/ pozná / MAT/

- **ČK6:** Uvedomiť si účel a dôležitosť závetu.

Ú6 – Uviesť predmet, ktorý zdedil niektorý z členov domácnosti / PVO, VLA, SJL /

5 Úver a dlh

- **ČK1:** Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.

Ú1 – Opísať situácie, kedy človek peniaze / predmety nakupuje a kedy si ich požičiava.

Popísať dôsledky oboch možností / MAT/

ČK2: Vysvetliť účel informácií o úverovej schopnosti a poznať práva žiadateľa o úver s informáciami o úverovej schopnosti.

Ú2 – Opísať, aké vlastnosti by mal mať človek, ktorý si požičia obľúbenú osobnú vec iného človeka. Opísať postup, ako si môže človek opätovne získať dôveru požičiavajúceho, ak stratil alebo poškodil požičanú osobnú vec /SJL, záujmová činnosť/

- **ČK3:** Opísať spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť.

Ú3 – Porozprávať, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí / MAT/

6. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia: Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

- **ČK1:** Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.

Ú1 – Opísať svoju predstavu o tom, ako človek môže sporiť / MAT /

- **ČK2:** Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov.

Ú2 – Uviesť svoju predstavu o tom, čo je možné považovať za investíciu / MAT /

- **ČK3:** Zhodnotiť investičné alternatívy.

Ú3 – Vysvetliť, prečo je dobré ukladať peniaze vo finančnej inštitúcii / MAT/

- **ČK4 :** Opísať spôsob nakupovania a predaja investícií.

Ú4 – Vysvetliť, na čo by človek mohol minúť väčšiu sumu peňazí, ktorú si našetril v peňažnej inštitúcii / MAT /

- **ČK5 :** Vysvetliť vplyv daní na návratnosť investícií.

Ú5: Vysvetliť, že za všetko sa platí daň. Popísať, ako sa kupuje dom alebo auto pre domácnosť a aké majú s tým rodičia výdavky / MAT, PVO, PDA /

- **ČK6:** Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi.

Ú6 – Vysvetliť, prečo je potrebné vytvárať prostredie dôvery a bezpečia pri používaní peňazí v rámci denného nakupovania, ale aj šetrenia. Porozprávať o tom, ako predchádzať stratám a znehodnoteniu vecí a peňazí / MAT /

7. Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia: Požívanie primeraných stratégií riadenia rizík.

- **ČK1:** Zohľadniť vplyv finančných kríz na hospodárenie jednotlivca a rodiny.

Ú1 – Opísať na jednoduchých príkladoch existenciu vonkajších vplyvov na človeka. /PVO, PDA, MAT, SJL /

- **ČK2:** Vysvetliť systém zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby.

Ú2 – Vedieť uviesť na príkladoch význam starých rodičov v rodine. Pochopiť význam ich dôstojného postavenia, vyjadreného zdravím sociálnou istotou / PVO, VLA /

- **ČK3 :** vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením.

Vymenovať povinné a nepovinné druhy verejného poistenia. Charakterizovať zdravotné poistenie a sociálne poistenie a v rámci neho nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Ú3 – Vysvetliť, prečo sa ľudia potrebujú poistiť a na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje / PVO, PDA, MAT /

Zpracovanie finančnej gramotnosti sa týka najmä v predmete matematika, prírodoveda, prvouka, slovenský jazyk a literatúra, vlastiveda, pracovné vyučovanie.

III. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia

Vnútorný systém hodnotenia kvality zameriame na 4 oblasti:

1. Hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov.
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov.
3. Hodnotenie práce technicko-hospodárskych zamestnancov.
4. Hodnotenie školy.

1 Hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov

Cieľom hodnotenia výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov vychádzame z požiadaviek školského zákona. Žiaci sú hodnotení podľa platnej legislatívy vyplývajúcej zo školského zákona o výchove a vzdelávaní č. 245/2008 Z.z. §55, podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. Hodnotenie vedie k pozitívnemu vyjadreniu a je pre žiakov motivujúce. Nehodnotíme osobu žiaka, ale konkrétny overovaný výkon. Uplatňujeme primeranú náročnosť a pedagogický takt. Sústreďujeme sa na individuálny pokrok všetkých žiakov. V priebežnom hodnotení používame rôzne formy, od klasifikácie cez bodové hodnotenie, slovné hodnotenie až po autoreflexiu žiakov. Žiaci sú cielene vedení k samohodnoteniu a samokontrolu.

Hodnotenie prospechu a správania sa riadi týmito zásadami :

- byť otvorený k deťom a rodičom, stanoviť jasné kritéria pre hodnotenie,
- umožniť žiakom účasť na hodnotení,
- hodnotiť individuálny pokrok bez porovnávania s ostatnými.

Kritéria hodnotenia :

- zvládnutie výstupov jednotlivých vyučovacích predmetov,
- schopnosť riešiť problémové situácie,
- úroveň komunikačných schopností,

- schopnosť vykonávať činnosti zmysluplne a riešiť predpokladané problémy tvorivým spôsobom,
- zmeny v správaní, postojoch a schopnostiach,
- miera zodpovednosti a tolerancie, ktorú žiak pociťuje.

Formy overovania vedomostí a schopností žiakov:

- písomné práce, slohové práce, testy, diktáty, cvičenie,
- ústne skúšanie a komunikácia,
- spracovanie referátov, prezentácií,
- estetická a obsahová úprava zošitov, samostatné aktivity, domáce úlohy,
- modelové a problémové úlohy, kvízy, krížovky, rébusy,
- výroba pomôcok, modelov,
- projektové a skupinové práce.

Základné pravidlá hodnotenia prospechu klasifikáciou

Prospech žiaka v ročníkoch 1. – 4. vo vyučovacích predmetoch SJL, MAT, PVO, PDA, VLA budeme hodnotiť klasifikáciou - stupňami známok 1 až 5. Znamka z hodnotenia vedomostí nebude zahŕňať hodnotenie správania žiaka. Do klasifikácie budeme premietiť hodnotenie úrovne dosiahnutých vedomostí, schopností, postup práce s informáciami, úroveň komunikácie a tvorivosti žiaka. Hodnotiť žiakov budeme priebežne, počas štvrťročného časového obdobia. Výslednú známku určíme na základe dostatočného množstva podkladov, najmenej 2 známky v priebehu jedného klasifikačného obdobia. Žiaci budú hodnotení z ústnej aj písomnej formy odpovede. Klasifikovať budeme len dostatočne prebraté a precvičené učivo. Všetky písomné práce, testy včas oznámime žiakom, aby mali dostatok času na prípravu. Ostatné predmety budú hodnotené slovne – aktívne absolvoval, absolvoval, neabsolvoval. Hodnotenie správania sa žiakov sa bude odvíjať od dodržiavania školského poriadku. Budeme hodnotiť správanie žiakov v škole, na školských akciách, pri reprezentácii školy. Do celkového hodnotenia žiakov bude zahrnutá aj práca a aktivita žiakov počas dištančného vzdelávania v prípade preušetia vyučovania. Integrovaní žiaci s mentálnym postihnutím variánt A a B v 3. ročníku budú klasifikovaní z predmetov MAT, SJL, PDA a VLA známku, stupnicou 1 – 5, ostatné predmety budú hodnotené slovom aktívne absolvoval, absolvoval, neabsolvoval. Integrovaný žiak 4. ročníka bude hodnotený slovne. Žiaci budú hodnotení s ohľadom na ich možnosti a schopnosti a bude sa prihliadať aj na individuálny pokrok, ktorý dosiahol. Pri hodnotení sa zohľadní zvládnutie učiva predpísaného osnovami, úroveň myslenia, vyjadrovania, aplikácie vedomostí, snahy a záujem o učenie.

Zníženú známku zo správania navrhuje triedny učiteľ po dohode s ostatnými vyučujúcimi, prípadne pedagogická rada.

Žiak oslobodený od povinnosti dochádzať do školy je hodnotený slovne.

Pri hodnotení žiakov budeme stavať na povzbudzovaní a pozitívnej motivácii. Naším cieľom je, aby sa žiaci neučili pre známky, ale pre zmysluplnosť získaných vedomostí a ich budúce využitie v praktickom živote.

2 Vnútrošný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Vnútroškolskú kontrolu budeme realizovať na základe plánu vnútroškolskej kontroly. Zabezpečujú ju všetci riadiaci pracovníci, riaditeľka školy, technik BOZP a PO, ako aj zástupca zamestnancov v oblastiach, ktoré vyplývajú z pracovnoprávných vzťahov na pracovisku v súlade so zákonom. Vnútroškolská kontrola má pre nás informujúci a regulujúci charakter. Informujúca zložka nám poskytuje odchýlku skutočného stavu od predpokladaného a regulujúca zložka nám dáva možnosť prijať zodpovedajúce opatrenia na odstránenie príčin nedostatkov od predpokladaného stavu.

Základným východiskom vnútroškolskej kontroly bude:

- Dôsledná analýza dosiahnutých výchovno-vzdelávacích výsledkov za predchádzajúci školský rok.
- Stanovenie cieľa a formy kontroly.

Nástroje autoevalvácie

- Diskusia.
- Osobné rozhovory so zamestnancami.
- Hospitácie.

Sebaevalvácia školy

- Plnenie pracovných povinností a úloh, plnenie cieľov školy, vedenie pedagogickej dokumentácie, vedenie a práca so žiakmi (kvantita, kvalita práce, produktivita práce, dosiahnuté výsledky so žiakmi, plnenie termínov).
- Fungovanie v pracovnom tíme, pracovné a spoločenské správanie, (interpersonálne vzťahy, spolupráca, komunikácia, flexibilita, ochota, schopnosť rozhodovať, spolupráca s rodičmi).
- Vyhodnocovanie súťaží, žiackych prác, vyhodnocovanie výsledkov žiakov na základe didaktických testov.
- Modernizácia vzdelávacích metód a foriem.
- Uplatňovanie a dodržiavanie školských predpisov.
- Spolupráca so vzdelávacími a poradenskými centrami.
- Vyhodnocovanie hospitačnej činnosti riaditeľkou školy.
- Hodnotenie výsledkov zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti, prípravy kultúrneho programu pre obec.

Oblasť hospodárenia a prevádzky

- Kontrola evidencie hmotného majetku.
- Kontrola čistoty a hygieny v priestoroch školy.
- Dodržiavanie BOZP a požiarnej prevencie.

Metódy kontroly

- Porovnávanie: Porovnáva sa vždy zistený stav so žiaducim.
- Rozhovor.

Všetci zamestnanci budú s priebehom hodnotenia a jeho výsledkami oboznamovaní priebežne na poradách. Jedenkrát ročne vedie riaditeľka školy so zamestnancami osobný pohovor. Na pohovore sa na základe neformálneho hodnotenia, hospitačnej činnosti, výchovnovzdelávacích výsledkov žiakov, mimoškolskej činnosti učiteľa hodnotia odborné schopnosti učiteľa a jeho predpoklady na plnenie nových úloh. Súčasťou pohovoru je aj hodnotenie jeho interpersonálnych zručností, čiže ako vychádza s kolegyňami, nadriadenými, žiakmi i rodičmi. Hodnotí sa jeho prístup k práci – teda napríklad to, či je samostatný, lojálny, spoľahlivý, zodpovedný, či má vyvinutý zmysel pre sebadisciplínu. Hodnotený zamestnanec dostáva spätné informácie o svojom výkone, hodnotenie pedagogických zamestnancov je písomnou formou. Tieto informácie sú podkladom pre ďalšie zlepšenie vykonávania prác, odstránenie nedostatkov a chýb.

3 Hodnotenie školy

Kvalita v škole znamená, že škola vyhovie požiadavkám svojich partnerov (žiakom, rodičom, učiteľom, zriaďovateľovi a školám, na ktoré odchádzajú naši žiaci na nižšie sekundárne vzdelávanie). Samohodnotením škola posudzuje vlastnú výkonnosť, odкрýva kritické oblasti vo svojej činnosti, t.j. mapuje existujúci stav. Do samohodnotenia školy sa má zapojiť čo najviac partnerov, a to ako vnútorných (riaditeľka školy, učitelia, žiaci, ostatní zamestnanci školy), tak vonkajších (rodičia žiakov, predstavitelia miestnej komunity).

Súčasťou samohodnotenia je:

- samohodnotenie (učiteľov, žiakov, riaditeľky školy),
- hodnotenie učiteľov (žiakmi, rodičmi, riaditeľkou školy),
- hodnotenie školy (učiteľmi, ostatnými pracovníkmi školy, žiakmi, rodičmi),

Najdôležitejším kritériom hodnotenia našej práce ale bude spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov a všetkých pracovníkov školy s kvalitou práce.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- Ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepcnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť a stupeň dôležitosti.
- Posúdenie, ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe.
- Oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky.

Cieľom hodnotenia školy je, aby žiaci, ich rodičia, ale aj verejnosť získala dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v štátnom i školskom vzdelávacom programe.

Monitorujeme pravidelne:

- priebeh vzdelávania – vyučovací proces – pedagogické stratégie - metódy a formy vyučovania,
- úroveň podpory vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, handicapovanými, integrovanými žiakmi),
- dosiahnuté výchovno-vzdelávacie výsledky,
- úroveň výsledkov práce školy.

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- školské portfólio,
- hodnotiace porady,

- analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach,
- SWOT analýza.

Školské portfólio:

- symbol – logo školy,
- kronika školy,
- úspechy žiakov – víťazné práce, diplomy zo súťaží, olympiád, turnajov,
- akcie s rodičmi, spolupracujúcimi organizáciami,
- fotografie, video – dokumentácia akcií.

Škola každoročne vypracováva v zmysle Vyhlášky MŠ SR č. 9/2006 Správu o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy v príslušnom školskom roku. Správa je komplexným zhodnotením práce školy v predošlom školskom roku, je prerokovaná na pedagogickej rade, schvaľovaná školskou samosprávou – Radou školy, predkladaná zriaďovateľovi – Obec Chrást nad Hornádom. Je zverejnená na verejne prístupnom mieste.

IV. Inovovaný školský učebný plán

Vychádzajúc zo štátneho vzdelávacieho programu, skúseností, tradícií, dlhodobodohovaných výsledkov a koncepcie rozvoja školy orientovala naša škola svoj Inovovaný školský vzdelávací program predovšetkým na posilnenie vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia a Matematika a práca s informáciami.

V 2. ročníku je v rámci Inovovaného školského vzdelávacieho programu vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia zavedený predmet anglický jazyk.

Skratky jednotlivých predmetov:

Slovenský jazyk a literatúra –	SJL
Anglický jazyk –	ANJ
Matematika –	MAT
Prírodoveda –	PDA
Prvouka –	PVO
Informatika –	INF
Náboženská výchova –	NBV
Výtvarná výchova –	VYV
Hudobná výchova –	HUV
Pracovné vyučovanie –	PVC
Telesná výchova –	TSV

Vyučovacie predmety v 1.- 4. ročníku, počet vyučovacích hodín týždenne:

Vzdelávacia oblasť	Predmet	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9 + 1	8+1	7+1	7 + 1
	Prvý cudzí jazyk		+ 1	3	3
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4 + 1	4+1	4+1	4
	Informatika			1	1
Človek a príroda	Prvouka	1	2		
	Prírodoveda			1	2
Človek a spoločnosť	Vlastiveda			1	2
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie			1	1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2	2	1	1
	Hudobná výchova	1	1	1	1
Človek a hodnoty	Náboženská výchova	1	1	1	1
	SPOLU:	22	23	25	26

Poznámky k školskému rámcovému učebnému plánu

1. Ročník 1., 2. 3 a 4. má svoju samostatnú učebňu.
2. Posilnením povinných predmetov o disponibilné hodiny v školskom vzdelávacom programe sme sa v 1. – 4. ročníku zamerali na prehĺbenie obsahu predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu, vo vzdelávacej oblasti:

A/ Jazyk a komunikácia

B/ Matematika a práca s informáciami

1. ročník: SJL - 1 hodina

MAT - 1 hodina

2. ročník: SJL - 1 hodina

MAT - 1 hodina

ANJ - 1 hodina

3. ročník SJL - 1 hodina

MAT - 1 hodina

4. ročník: SJL - 1 hodina

3. V septembri a októbri budú mať žiaci 2. ročníka čas na doberatie učiva z predchádzajúceho ročníka, ktoré nestihli prebrať z dôvodu prerušenia vyučovania v minulých 2 školských rokoch.

4. **Špecifiká hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami /ŠVVP/**

Podľa rámcového učebného plánu a inovovaného rámcového učebného plánu sú vzdelávaní aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v 3. a 4. ročníku začlenení v rámci školskej integrácie.

Integrovaní žiaci s mentálnym postihnutím variant A a B v 3. ročníku, budú klasifikovaní z predmetov MAT, SJL, PDA a VLA známku, stupnicou 1 – 5, ostatné predmety budú hodnotené slovom aktívne absolvoval, absolvoval, neabsolvoval. Integrovaný žiak 4. ročníka bude hodnotený slovom

Žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia sú v predmetoch SJL, VLA a MAT vzdelávaní podľa UO pre ŠZŠ variant A, v ostatných predmetoch sú vzdelávaní podľa UO pre ZŠ, majú vypracovaný individuálny vzdelávací program.

Žiaci so stredným stupňom mentálnej retardácie sú v predmetoch SJL, MAT, Vecné učenie vzdelávaní podľa UO pre ŠZŠ variant B, v ostatných predmetoch sú vzdelávaní podľa UO pre 2. a 4. ročník ZŠ, majú vypracovaný individuálny vzdelávací program.

Od vyučovania cudzieho jazyka, ktorá je poslednou vyučovacou hodinou sú úplne oslobodení dvaja žiaci 3. ročníka s ľahkým a stredným stupňom mentálneho postihnutia a jeden žiak 4. ročníka s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia.

Vyučovaciu hodinu predmetu informatika majú dvaja žiaci 3. ročníka s ľahkým a stredným stupňom mentálneho postihnutia nahradenú predmetom matematika.

Dvaja žiaci sú úplne oslobodení od povinného predmetu telesná a športová výchova.

Od povinnosti dochádzať do školy je oslobodený jeden žiak, je vzdelávaný podľa UO ŠZŠ, variant C v rozsahu 2 hodiny týždenne.

V rámci projektu Tenis do škôl je vo všetkých ročníkoch 1 hodina v mesiaci venovaná tenisovej príprave, podľa plánu tenisovej prípravy zaslaného Slovenským tenisovým zväzom.

5. Hodnotenie a klasifikácia žiakov

Pri hodnotení a klasifikácii vychádzame z Metodického pokynu č. 22/ 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. U žiakov 1. – 4. ročníka je kombinované hodnotenie. Predmety SJL, MAT, PDA, VLA, PVO sú klasifikované známkou. Stupnica hodnotenia je známka 1– 5. Výchovné predmety a informatika sú hodnotené slovom – absolvoval/a, neabsolvoval/a.

Žiaci so ŠVVP sú klasifikovaní známkou 1 – 5, v predmetoch SJL, MAT, VLA, PDA, VU sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospachu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie. Výchovné predmety a informatika sú hodnotené slovom – aktívne absolvoval/a, absolvoval/a, neabsolvoval/a.

Žiak 4. ročníka, s mentálnym postihnutím variant A, je hodnotený slovne – slovným komentárom.

Žiak oslobodený od povinnosti dochádzať do školy je hodnotený slovne – slovným komentárom.

8. Hodinové dotácie a vzdelávacie štandardy

Hodinové dotácie a vzdelávacie štandardy v predmetoch sú rozdelené do ročníkov podľa Inovovaného školského učebného plánu.

Platnosť dokumentu: 1.9.2024

Úvodný ročník

V školskom roku 2024/2025 je v základnej škole zriadený **úvodný ročník** so 7 žiakmi.

Základné informácie a východiská:

Novelou zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“) sa s účinnosťou od 30. 05. 2023 ustanovili podmienky na poskytovanie výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v úvodnom ročníku základnej školy od 01. 09. 2023, ak ho škola zriadi.

Cieľom zriadenia úvodného ročníka v základnej škole je znížiť školskú neúspešnosť žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a eliminovať ich prípadné opakovanie ročníka, podmienené aj ich špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Úvodný ročník v „bežnej“ základnej škole je určený pre žiakov s **narušenou komunikačnou schopnosťou** ľahkého stupňa, ktorí k 1. septembru dosiahli fyzický vek šesť rokov, nepokračujú v plnení povinného predprimárneho vzdelávania a nie je u nich predpoklad zvládnutia prvého ročníka základnej školy.

Zápis a zaradenie dieťaťa do úvodného ročníka

Do úvodného ročníka môže riaditeľ školy zaradiť dieťa:

- a) ak zákonný zástupca dieťaťa spolu s prihláškou na vzdelávanie v základnej škole predloží aj písomné vyjadrenie zariadenia poradenstva a prevencie, vydané na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa a
- b) ak riaditeľ školy vopred prerokuje so zákonným zástupcom jeho informovaný súhlas zákonného zástupcu

Zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu v úvodnom ročníku

Úvodný ročník možno zriadiť pre najmenej štyroch žiakov a najviac desiatich žiakov.

Absolvovanie úvodného ročníka sa považuje za plnenie povinnej školskej dochádzky, ale nezapočítava sa ako prvý rok plnenia povinnej školskej dochádzky. Po absolvovaní úvodného ročníka žiak pokračuje v 1. ročníku základnej školy v triede spolu s ostatnými žiakmi, bez nutnosti absolvovať zápis a podávať prihlášku do 1. ročníka základnej školy.

Tabuľka 1 Rámcový učebný plán pre úvodný ročník pre žiakov s NKS ľahkého stupňa

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Počet hodín
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	4 + 1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4 + 1
Človek a hodnoty	Náboženská výchova	0 + 1
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1
	Výtvarná výchova	2
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2
Špeciálnopedagogická podpora	Individuálna logopedická intervencia	4
Základ		17
Voliteľné hodiny		3
Spolu		20

Poznámky k RUP

ISCED1

Zdravie a pohyb – 3. hodina TSV na základe konsolidovaného znenia pre prvý stupeň ZŠ

Ak má škola vhodné podmienky na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova, odporúča sa využiť voliteľné (disponibilné) hodiny na posilnenie uvedeného predmetu v prvom a druhom cykle. Na základe zákona 245/2008 §15a bod (4) – „Telesná a športová výchova sa na základnej škole vyučuje v rozsahu najmenej troch vyučovacích hodín týždenne; toto ustanovenie **sa nevzťahuje na základnú školu, ktorá má menej ako päť tried**“ - nie je povinnosť realizovať 3. hodinu TSV v našej škole. Napriek tomu je realizovaná aktívnym pohybom žiakov na prestávkach počas vyučovania, a to 5-krát týždenne 10 minút, pri celkovej dĺžke prestávky 15 minút. V rámci hodín TSV môžu učitelia zaradiť do vyučovania aj hodiny, ktoré sa budú týkať zdravého životného štýlu, správnej výživy, významu pohybu, prevencie ochorení, prvej pomoci.

V školskom roku 2024/2025 budú v ZŠ Chrást nad Hornádom triedy:

- 1. trieda - úvodný ročník
- 2. trieda - druhý ročník
- 3. trieda - tretí ročník
- 4. trieda - prvý a štvrtý ročník (spojený)

Vzdelávací program pre žiakov

s narušenou komunikačnou schopnosťou ľahkého stupňa

podľa ktorého sa vzdelávajú v úvodných ročníkoch v základnej škole

SCHVÁLILO

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky dňa 15. 04. 2024 pod
čísлом 2024/8141:3-C2141 s účinnosťou od 1. septembra 2024.

Základná škola, ktorá vzdeláva žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou, v úvodnom ročníku vytvára podmienky na ich výchovu a vzdelávanie v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania.

Pri vzdelávaní žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou (ďalej len „NKS“) je nevyhnutná úzka spolupráca školy a rodiny, vytvorenie atmosféry spoločnej zodpovednosti a ujasnenia cieľov i postupov vedúcich k ich dosiahnutiu.

Výchova a vzdelávanie žiakov s NKS úvodnom ročníku **smeruje k optimálnemu dosahovaniu vzdelávacích štandardov stanovených na konci prvého ročníka základnej školy**, ako sú uvedené v rámci *Štátneho vzdelávacieho programu pre primárne vzdelávanie* (ďalej len „ŠVP“). Vzdelávacie štandardy ŠVP sú na primárnom stupni vzdelávania koncipované tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom s NKS len hotové poznatky, ale aby im vytváral **primerané podmienky na aktívnu a tvorivú činnosť**, pri ktorej žiaci nadobúdajú potrebné vedomosti, spôsobilosti, zručnosti a postoje.

Ciele jednotlivých vyučovacích predmetov sú v ŠVP konkretizované vo výkonových štandardoch, ktoré predstavujú ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky učiteľ v úvodnom ročníku prispôbuje aktuálnej úrovni poznania žiakov s NKS v triede, bližšie ich špecifikuje, konkretizuje a rozvíja v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov. Podľa výchovno-vzdelávacích potrieb žiakov v triede učiteľ spolupracuje so školským logopédom, školským špeciálnym pedagógom alebo školským podporným tímom, prípadne so zariadením poradenstva a prevencie.

Pre žiakov s NKS je do rámcového učebného plánu začlenená aj vzdelávacia oblasť **Špeciálnopedagogická podpora**. V rámci vzdelávacej oblasti špeciálnopedagogická podpora sa vyučuje špecifický vyučovací predmet individuálna logopedická intervencia (ďalej ako ILI) zameraný na predchádzanie, zmiernenie alebo odstraňovanie nepriaznivých dôsledkov narušenej komunikačnej schopnosti.

Obsah vzdelávania špecifického vyučovacieho predmetu je rámcový, k vymedzenému obsahu vzdelávania sa pristupuje ako k otvorenému systému, čo znamená, že jednotlivé celky je možné aktuálne dopĺňať či redukovať. Osnovné heslá plnia funkciu námetov na jednotlivé vyučovacie hodiny – učiteľ si zvolí také, ktoré podľa jeho názoru sú potrebné pre žiakov z aspektu ich praktického významu pre reedukáciu.

Prístupom k žiakom, voľbou aktivizujúcich organizačných foriem práce, stimulovaním myšlienkovej, motorickej, jazykovej a rečovej činnosti žiakov pomocou podnetne sformulovaných úloh, uplatňovaním individuálneho prístupu (napr. ukladaním úloh rôzneho stupňa náročnosti jednotlivcom alebo skupinám žiakov podľa ich úrovne) vyučujúci prispieva k tomu, aby žiaci mali po kladne hodnotených výkonoch pocit spokojnosti a úspechu.

Cieľom je eliminovať NKS a rozvíjať komunikačné schopnosti žiakov, ale aj prebudiť ich záujem o školskú prácu striedaním metodických postupov, obmieňaním a dopĺňaním nových ~~metód~~ práce. Do výučby je vhodné zapájať všetky zmysly, čiže ide o multisenzorické vyučovanie, k čomu môžu prispieť aj používanie špeciálnych učebných a kompenzačných pomôcok i iných pomôcok zhotovených učiteľom, ktorými je vybavená špeciálna učebňa.

Obsah vzdelávania v úvodnom ročníku pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou ľahkého stupňa

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Obsah vzdelávania v úvodnom ročníku v predmete slovenský jazyk a literatúra sa upriamuje na zvládnutie čítania a písania v 1. ročníku ZŠ. Systematicky sa podporuje rozvíjanie všetkých komunikačných zručností. Pozornosť sa sústreďuje predovšetkým na:

- Rozprávanie: Základnou požiadavkou je hovorenie, ktorým si žiaci rozširujú aktívnu slovnú zásobu, primerane používajú komunikačné konvencie, zdokonaľujú svoj ústny prejav rozprávaním svojich zážitkov a krátkych príbehov. Okrem obsahovej stránky ústnych prejavov sa dôraz kladie na správnu výslovnosť a gramatickú správnosť vyjadrovania sa.
- Počúvanie: Žiaci si uvedomujú, že počúvanie je neoddeliteľnou súčasťou vzájomnej komunikácie. Počúvajú svojho komunikačného partnera (žiaka, učiteľa, inú osobu) a získané informácie využívajú v následnej komunikácii.
- Predčitateľskú gramotnosť: Zručnosť čítať žiaci nadobúdajú postupne. Základnou požiadavkou je dosiahnutie záujmu o čítanie, porozumenie čítaným textom, fonologické uvedomovanie a identifikovanie písmen abecedy.
- Pisateľské zručnosti: základnou požiadavkou získania primeranej zručnosti sú rozvinuté grafomotorické zručnosti a komplexný prístup k žiakovi podporujúci ostatné dôležité pohybové spôsobilosti (hrubá motorika, jemná motorika, koordinácia oko-ruka a pod.) a poznanie tvarov tlačенých písmen.

Výchovno-vzdelávacia činnosť v úvodnom ročníku sa zameriava na:

- používanie verbálnej a neverbálnej komunikácie, chápanie komunikačného zámeru a výmen v komunikácii;
- počúvanie s porozumením a porozumenie hovorenej reči z rôznych zdrojov;
- rozširovanie pasívnej a aktívnej slovnej zásoby, pomenovanie a kategorizovanie pojmov;
- uplatňovanie základných pravidiel spoločenského styku (pozdrav, predstavenie sa, požiadanie, prosba, poďakovanie, a pod.);
- poznávanie a diferenciaciu foném – akustická analýza a syntéza slabík a slov (fonologické uvedomovanie);
- poznávanie a rozlišovanie rodu a čísla podstatných mien ako názvov predmetov a javov zo známeho prostredia (skutočných i zobrazených);
- používanie rodu a čísla prídavných mien ako vlastností predmetov a javov (opačný význam, podobný význam);
- pomenovanie prebiehajúcich činností, rozlišovanie času a záporu slovies;
- použitie zámen namiesto podstatných a prídavných mien;
- rozlišovanie zmeny významu slov s predponami na-, vy-, pod-, roz-, s-, ne-, z-;
- tvorenie viet podľa situácie, podľa obrázkov;
- odpovedanie na jednoduché otázky;
- formulovanie otázok;
- dopĺňovanie neúplných viet;

Učiteľ môže tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah (obsahový štandard SVP) pre úvodný ročník v rámci školského vzdelávacieho programu. Obsah vzdelávania v úvodnom ročníku si škola prispôsobuje podľa potrieb žiakov a podmienok školy s využitím voliteľných (disponibilných) hodín.

Voliteľné (disponibilné) hodiny učiteľ môže využiť na posilnenie vyučovacích predmetov úvodného ročníka v rámci určeného rámcového učebného plánu pre úvodný ročník a tiež ďalších vyučovacích predmetov, ktoré sú v rámcovom učebnom pláne 1. ročníka základnej školy. Na základe vyjadrenia učiteľa, školského špeciálneho pedagóga alebo odborného zamestnanca školy môžu mať žiaci s NKS v rámci voliteľných hodín zaradené intervencie, ktoré sa zameriavajú na rôzne oblasti a potreby žiakov s NKS. Pedagogické intervencie poskytované učiteľom pomáhajú pri rozvíjaní konkrétnych spôsobilostí vo výchove a vzdelávaní žiakov. Špeciálnopedagogické intervencie, ktoré odporučí a poskytuje školský špeciálny pedagóg alebo odborný zamestnanec školy sa zameriavajú na podporu rozvoja žiaka. Logopedické intervencie, ktoré odporučí a poskytuje školský logopéd, sú zamerané na diagnostiku a terapiu narušenej komunikačnej schopnosti.

Intervencie v úvodnom ročníku základnej školy môžu byť realizované prostredníctvom konkrétnych činností a aktivít zameraných na jednu alebo viacero oblastí súčasne. Obsah intervencií môže zahŕňať individuálnu alebo skupinovú prácu so žiakmi, využívanie špeciálnych techník, metód, stratégií, sprostredkovanie informácií a poradenstva, spoluprácu s rodinami a ďalšie prispôbenia, prípadne aj poskytovanie podporných opatrení v zmysle zákona¹. Intervencie sa zameriavajú nielen na rozvoj akademických zručností, ale aj na sociálne a emocionálne aspekty, komunikačné schopnosti žiakov s NKS, zvládanie ťažkostí a podporu v inkluzívnom prostredí.

Pri **hodnotení** učebných výsledkov učiteľ rešpektuje psychický a fyzický stav žiaka, druh a rozsah zdravotného znevýhodnenia, ak má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete. Spoločne so žiakmi sa hodnotia realizované činnosti a žiak je vedený aj k sebahodnoteniu vo vzťahu k tomu, čo vie, dokáže, alebo čo by mohol dokázať. Špecifické vyučovacie predmety sa neklasifikujú, na vysvedčení sa uvedie „absolvoval“.

Pedagogickí a odborní zamestnanci môžu vo výchove a vzdelávaní žiakov s NKS využívať **sprievodné materiály**, ktoré boli vydané za účelom realizácie podporných opatrení v školách (NIVaM, 2023):

- Sprievodný materiál k podpornému opatreniu *Zabezpečenie činností na rozvoj pohybovej schopnosti, zmyslového vnímania, komunikačnej schopnosti, kognitívnej schopnosti, sociálno-komunikačných zručností, emocionality a sebaobsluhy (Intervencie)*²
- Sprievodný materiál k podpornému opatreniu *Činnosť na podporu dosahovania školskej spôsobilosti*³

¹ § 145a, § 145b zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „školský zákon“)

² [27424.pdf \(minedu.sk\)](#)

³ [27266.pdf \(minedu.sk\)](#)

HUDOBNÁ VÝCHOVA

Obsah vzdelávania v predmete hudobná výchova vychádza zo znejúcej hudby ako prostriedku rozvoja elementárnych hudobných schopností a zručností žiakov, vytvárajúceho pozitívny vzťah k hudbe a ich ďalšiemu hudobnému vzdelávaniu v budúcnosti. Vychádza z koncepcie komplexnej múzickej výchovy založenej na integratívnom prístupe k hudbe vo všetkých jej podobách a hudobno-výchovných činnostiach. Žiaci sa zmocňujú hudby prostredníctvom hry, jednoduchého tvorivého experimentovania a objavovania hudby v sebe i mimo seba. Každý žiak je vnímaný ako jedinečná osobnosť s väčšou či menšou mierou hudobnosti, ktorá má právo byť rozvíjaná po hudobnej stránke. Z hľadiska činnostnej dominancie ide o:

- hlasové činnosti
- inštrumentálne činnosti
- perцепčné činnosti (počúvanie hudby)
- hudobno-pohybové činnosti
- hudobno-dramatické činnosti

Jednotlivé hudobno-výchovné činnosti nepôsobia izolovane, vzájomne sa prelínajú, integrujú a obohacujú. V úvodnom ročníku sa zameriavajú na:

- vnímanie a identifikáciu hudobných a nehudobných zvukov: tóny ich vlastností (výška, sila, farba, dĺžka) zvuky zvierat, zvuky z bezprostredného okolia (búchanie, štrnganie, šuchot, pískanie a pod.), odkiaľ prichádzajú zvuky a tóny a pod.;
- spev rôznorodých piesní (ľudové, autorské, populárne), spev a rytmickú deklamáciu riekaniek rôzneho druhu, spievanie hlasových modelov, spevácku imitáciu zvukov okolitého sveta;
- počúvanie piesní a inštrumentálnych skladbičiek, reprodukováných alebo interpretovaných učiteľom, počúvanie vlastného hudobného prejavu žiaka resp. hudobného prejavu triedy;
- porovnávanie charakteru piesní a inštrumentálnych skladieb (veselá, smutná, uspávanka, pochod, slávnostná), objavovanie vyjadrovacích prostriedkov hudby (tempo, rytmus, dynamika), rozoznávanie hudobných nástrojov v počúvanej skladbe;
- melodizovanie a rytmizovanie reči, deklamácia riekaniek s rytmickým a pohybovým sprievodom, hra na tele, hra na elementárnych hudobných nástrojoch;
- uplatňovanie vhodného tanečného pohybu, tanečných prvkov v hudobno-pohybových hrách a ľudových hrách so spevom;
- hudobno-dramatické stvárňovanie riekaniek, piesní, príbehov hlasom, rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku.

Vzťah k hudbe a hudobným činnostiam v rôznej podobe sa vytvára a upevňuje už od útleho veku a je podmienený kvalitou zvolených hudobných podnetov a voľbou správneho pedagogického prístupu k objavovaniu zákonitostí jej vzniku žiakom. Hudobná výchova má činnostný charakter, učiteľ postupným, primeraným a názorným spôsobom odhaľuje zákonitosti hudobnej tvorby (spev, hra), stvárňovania aj vyjadrovania hudby (pohybom, slovom a dramaticky), ale aj prijímania v podobe počúvania hudby. Volí vhodné motivujúce metódy v podobe hudobnej hry a hry s hudbou, experimentovania, improvizácie, kvalitné hudobné obsahy (piesne, skladby, hry), ktoré sú zdrojom estetických zážitkov a prostriedkom rozvoja komunikačných zručností.

- riešenie kontextových úloh zo života, kde sa pridáva, odoberá, rozdeľuje, spája s reálnymi objektami;
- tvorenie predpokladov a ich overovanie.

Rozvíjanie číselných predstáv:

- porozumenie stálosti množstva;
- porozumenie pojmu číslo, zápis čísla, množstvo, rad čísel, číselná os, párne a nepárne čísla, porovnávanie, zmena množstva (v číselnom obore do 10);
- porovnávanie množstva vyjadreného číslami;
- rozklad čísla na menšie čísla;
- určovanie poradia predmetov od prvého po desiaty;
- určovanie počtu predmetov číslom 1 – 10.

Rozvíjanie myslenia žiakov úvodného ročníka sa uskutočňuje od konkrétneho (manipulácia s predmetmi), cez názorno-obrazné k pojmovému. Pre pochopenie a utváranie pojmov je potrebné zapojenie všetkých zmyslov. Žiaci úvodného ročníka si na vyučovaní matematiky osvoja elementárne kvantitatívne vzťahy využiteľné v širšom rozsahu logického myslenia. Plnenie daných cieľov a obsahu predmetu matematika predpokladá, že učiteľ bude sprístupňovať žiakom nové poznatky hravou formou, primeranou ich veku. Je potrebné používať názorné pomôcky, umožniť žiakom manipulovať s nimi a viesť ich ku komentovaniu vlastných činností. Proces získavania nových matematických vedomostí u žiakov učiteľ realizuje s prevahou pozorovania a experimentovania v ich prirodzenom prostredí. Učiteľ formuluje otázky a rozvíja u žiakov schopnosť správne klásť otázky, tvoriť predpoklady i korektne formulovať závery. Činnosti sa realizujú zaujímavo, aby vzbudzovali u žiakov zvedavosť a záujem o riešenie úloh, čo podporuje utváranie pozitívneho vzťahu k matematike vnímajúc ju ako nástroj na riešenie problémových úloh každodenného života.

MATEMATIKA

Obsah vzdelávania v úvodnom ročníku v predmete matematika na primárnom stupni vzdelávania predstavuje propedeutiku k matematickej gramotnosti a k rozvíjaniu kognitívnych oblastí – vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácia (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov). Pozornosť sa sústreďuje na aktivizáciu žiakov, riešenie úloh s rôznorodým kontextom i divergentných úloh, aby žiaci tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, i rozvíjali schopnosti orientovať sa v rovine a priestore. Za optimálne sa považuje vychádzať z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov a z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Pozornosť sa sústreďuje na:

- Prirodzené čísla 1 – 10
- Sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 10
- Geometriu a meranie
- Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Výchovno-vzdelávacia činnosť v úvodnom ročníku sa zameriava na:

Rozvíjanie predčíselných predstáv:

- zoskupovanie pod hlavné pojmy, vytváranie analógií, rozpoznávanie a použitie pravidiel, rozpoznávanie súvislostí;
- triedenie, zaradenie, usporiadanie, porovnávanie, postreh, logika;
- porozumenie predčíselných pojmov – veľkosť, tvar, dĺžka, počet;
- porozumenie číslam ako referentom miery vecí v skutočnom svete;
- orientovanie sa v priestore a v rovine, používanie pojmov označujúcich polohu predmetov (hore, dolu, v strede), vzájomnú polohu (pod, nad, vedľa, pred, za, medzi, vpravo, vľavo);
- rozlišovanie tvarov (kruh, štvorec, trojuholník, obdĺžnik);
- porovnávanie skupiny predmetov podľa počtu;
- určenie počtu predmetov slovne 1 – 10 (s názorným použitím bodiek, krúžkov, oblúkov, kartičiek a pod.);
- porovnávanie skupín predmetov odhadom a podľa počtu;
- porovnávanie veľkosti predmetov (veľký-malý, vysoký-nízky, dlhý-krátky, široký-úzký, hrubý-tenký, ťažký-lahký, tučný-chudý), rozlišovanie zmeny veľkosti (zväčšenie, zmenšenie), poznávanie a porovnávanie množstva a počtu predmetov (veľa-málo, všetko-nič, viac-menej, rovnako, pribúdanie-ubúdanie);
- triedenie predmetov podľa určeného kritéria alebo vlastnosti (farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.);
- klasifikácia podobnosti a rozdielov medzi predmetmi, javmi a osobami a pod.;
- orientovanie sa v čase na základe konkrétnych udalostí a činností (teraz, včera, dnes, zajtra, hneď, potom, časti dňa, dni v týždni, mesiace v roku, ročné obdobia);
- usporiadanie podľa veľkosti od najväčšieho po najmenšie a naopak, od najkratšieho po najdlhšie, podľa postupnosti vykonávania činností v rámci inštrukcií, podľa daných kritérií;
- používanie prívlastkov vo vzťahu k predmetom a telesám (gul'atý, špicatý, hranatý a i. t.).

- určovanie smeru a polohy predmetov (hore, dolu, vedľa, pri, nad, pod, vpredu a vzadu, jedna strana a druhá strana, vpravo a vľavo) v knihe, na obrázku, pracovnom liste;
- opisovanie známych predmetov a javov (napr. hádanky);
- používanie spisovnej podoby vyučovacieho jazyka;
- vyjadrovanie svojich názorov a myšlienok, rozprávanie o pocitoch, zážitkoch;
- reprodukovanie textu, krátkeho príbehu (s využitím viacerých metód, napr. pomocou názorného modelovania);
- udržiavanie dialógu so spolužiakmi a s dospelými;
- orientovanie sa v čase, časovo-kausálnych vzťahoch;
- objavovanie funkčnosti vecí a postupov riešenia problému;
- uplatňovanie kritického myslenia, vyjadrovanie názorov, postojov a vlastného hodnotiaceho úsudku;
- uplatňovanie správnych pracovných návykov, vzpriameného sedenia, správneho úchopu a primeraného prítlaku ceruzky na papier pri grafomotorických činnostiach;
- vyhľadávanie, diferenciaciu a napodobňovanie tvarov;
- počúvanie, poznávanie, zapamätávanie a prednes riekaniek, vyčítaniek, uspávaniek v spojení s pohybovou aktivitou a rytmom;
- vytváranie vlastných hier, rýmov a hádaniek;
- počúvanie rozprávok, rozhovor o počúvanom texte, odhadovanie významu slova na základe vetného kontextu;
- poznávanie ilustrácií a rozprávanie deja podľa ilustrácií (s pomocou stratégií na rozvoj naratív);
- dramatizáciu jednoduchých príbehov s využitím rekvizít, bábok a hračiek;
- spájanie významov textov so skúsenosťami, zážitkami a názormi žiaka;
- aplikovanie informácií z textu v reálnom živote, v určitej situácii známej žiakovi;
- uvádzanie príkladov zo života podobné tým, ktoré sú súčasťou obsahu textu;
- získavanie informácií z detských kníh, časopisov, encyklopédií, médií a s využívaním IKT.

Prevládajúcou činnosťou na vyučovaní slovenského jazyka a literatúry v úvodnom ročníku sú námetové, didaktické a pohybové hry. Obsah vyučovania sa realizuje v prirodzených i navodených situáciách s komentovaním javov a činností, ktoré realizuje učiteľ. Učiteľ cielene motivuje žiakov ku monitorovaniu ich porozumenia a pochopenia počúvanému textu, a k vyjadrovaniu vlastných úsudkov o prečítanom.

V praxi je důležité rozlišovat mezi dvěma typy logopedie:

- 1. **Logopedie v rámci školního vzdělávání** - zaměřená na děti s vývojovými poruchami řeči a slovní zásobou, které jsou v rámci školního vzdělávání identifikovány a podléhají speciálnímu pedagogickému zásahu.
- 2. **Logopedie v rámci zdravotní péče** - zaměřená na děti s vývojovými poruchami řeči a slovní zásobou, které jsou v rámci zdravotní péče identifikovány a podléhají speciálnímu pedagogickému zásahu.

 V praxi je důležité rozlišovat mezi dvěma typy logopedie:

- 1. **Logopedie v rámci školního vzdělávání** - zaměřená na děti s vývojovými poruchami řeči a slovní zásobou, které jsou v rámci školního vzdělávání identifikovány a podléhají speciálnímu pedagogickému zásahu.
- 2. **Logopedie v rámci zdravotní péče** - zaměřená na děti s vývojovými poruchami řeči a slovní zásobou, které jsou v rámci zdravotní péče identifikovány a podléhají speciálnímu pedagogickému zásahu.

- uplatňovanie pravidiel vedenia dialógu, konverzácie v skupine (striedanie komunikačných rolí, napr. medzi učiteľom a žiakom, medzi dvoma žiakmi v skupine);
- udržiavanie témy rozhovoru určitú dobu (postupné zvyšovanie náročnosti a predlžovanie času rozhovoru);
- uplatňovanie spontánnej rečovej produkcie;
- opisovanie situačného obrázka;

rozvoj naratív (rozprávačských schopností)

- rozprávanie príbehu, rozprávky podľa osnovy (obrázky, otázky) s rešpektovaním dejovej postupnosti;
- reprodukovanie počutého príbehu, rozprávky, počutej udalosti (aj s časovým odstupom);
- dokončenie príbehu, vymýšľanie záveru príbehu;

rozvoj gramotnosti

- uvedomovanie si vzťahu medzi hovorenou a písanou rečou;
- aplikovanie číselných a matematických pojmov (viac, menej, rovnako....) a vzťahov medzi nimi v hovorenej a písanej reči.

Vyučujúci predmetu ILI (spravidla školský logopéd) na začiatku školského roka na základe vyjadrenia zariadenia poradenstva a prevencie, svojej vlastnej vstupnej logopedickej diagnostiky alebo rediagnostiky a zvolených logopedických terapeutických metód a postupov vypracuje individuálny plán (postup) logopedickej terapie pre každého žiaka na určité obdobie. Individuálny plán logopedickej terapie je postup vedúci k splneniu cieľov terapie v jednotlivých jazykových rovinách a iných oblastiach rozvoja – primerane komunikačným, vývinovým a kognitívnym schopnostiam žiaka. Vyučujúci zvolí komunikačné formy podľa potrieb konkrétneho žiaka. Vyučujúci prepája obsahy v rámci predmetu ILI s obsahom ostatných vyučovacích predmetov, pomáha žiakovi vysvetliť inštrukcie z učebníc, či zadani z rôznych vyučovacích predmetov.

Školský logopéd pracuje so žiakmi individuálne. S ostatnými žiakmi triedy v tom čase pracuje iný pedagóg podľa pokynov logopéda.

rozvoj lexikálno-sémantickej roviny jazyka

- rozširovanie slovnej zásoby – aktívnej aj pasívnej slovnej zásoby a prepojenia ako spolu pojmy súvisia (význam nových pojmov a abstraktných pojmov sa vyvodzuje na základe kontextu, prečítaného textu, situácií a konania postáv v príbehu a pod.);
- porozumenie a osvojovanie si štruktúrovaného systému klasifikácie a kategorizácie pojmov - určovanie významovej podobnosti slov a ich kategorizácia;
- priradovanie slov (k nadradenému pojmu priradovanie konkrétnych slov, alebo obrázkov a pre skupinu slov priradovanie nadradeného pojmu, napr. ovocie = jablko, hruška, marhuľa ai., dopravné prostriedky = bicykel, vlak ai.);
- identifikovanie slov, ktoré nepatria medzi ostatné (napr. maliar, učiteľ, pero, lekár, murár);
- identifikovanie významovo príbuzných slov (k niekoľkým daným slovám utvoriť ďalšie, ktoré sa k nim hodí, napr. banán, pomaranč, jablko - citrón, alebo tvorba slov, napr. ryba – rybár, rybník, rybárske - tzv. slovné rodinky);
- chápanie a osvojovanie si synonym, homonym, antonym – používanie slov s rovnakým významom, opačným významom alebo s rovnakou formou a odlišným významom;
- rozoznávanie nezmyselných slov, slovných spojení vo vete – oprava významu vety;
- dokončovanie viet;
- porozumenie ustáleným slovným spojeniam a frázam – obrazné pomenovanie a prenesený význam;
- tvorenie obrázkovo-pojmových máp;
- tvorenie rečových denníkov a slovníkov náročných pojmov v jednotlivých vyučovacích predmetoch;

rozvoj gramatiky (morfológie a syntaxe)

- porozumenie reči na úrovni slov a viet (napr. identifikovať obrázok na základe počutého slova alebo vety, realizovať jednoduchú aj zložitú úlohu podľa inštrukcie);
- tvorenie zmysluplných viet z predložených slov a vyjadrenie logického vzťahu medzi slovami, napr. mama, variť, polievka, hrniec = Mama varí polievku v hrnci. a i.:
- reprodukciu viet – reprodukovanie holej, jednoduchej rozvitej vety, súvetia s postupným zvyšovaním náročnosti;
- určovanie rodov podstatných mien priradovaním ukazovacieho zámena TEN, TÁ, TO k podstatnému menu;
- používanie predložkových väzieb v rôznom kontexte;
- uplatňovanie slovosledu vo vete (správna štylistika vety, prehadzovanie poradia slov vo vete);

rozvoj pragmatickej roviny jazyka

- používanie jazyka v rôznych komunikačných situáciách: modelové hry, kladenie otázok, vykonávanie inštrukcií, komentovanie činností a pod.;
- aplikácia porozumenia zadanej inštrukcie (realizácia jednotlivých úloh na základe počutej inštrukcie, napr. sadni si na zem, postav sa vedľa lavice), alebo na základe piktogramov;
- odpovedanie na otázku (dokázať odpovedať primerane logicky a rýchlo na zadanú otázku);

INDIVIDUÁLNA LOGOPEDICKÁ INTERVENCIA

Obsah vzdelávania v predmete individuálna logopedická intervencia je zameraný na rozvíjanie a podporu komunikačnej schopnosti žiaka ako predpokladu k realizácii určitého komunikačného zámeru a ako prediktora pre úspešné zvládnutie čítania a písania, porozumenia, kritického, matematického myslenia atď. v ďalších ročníkoch základnej školy.

Výchovno-vzdelávacia činnosť v rámci vyučovacieho predmetu ILI sa realizuje podľa jednej alebo viacerých jazykových rovín a konkrétne narušených oblastí u každého žiaka s NKS individuálne, čím sa zabezpečí komplexné rozvíjanie komunikačnej schopnosti žiaka s NKS. Dôležitou súčasťou výchovno-vzdelávacej činnosti je rozvíjanie **artikulačnej obratnosti a výslovnosti; stimulovanie motoriky rečových orgánov** (napodobňovanie jednoduchých pohybov jazyka, pier, sánky, líc - izolovane aj v sekvenciách, aplikácia prvkov myofunkčnej terapie, orofaciálnej stimulácie, mimické cvičenia) a **dychové a hlasové cvičenia** (držanie tela, správne sedenie, správny postoj, hospodárenie s dychom, dýchanie pri rečovej produkcii).

Pozornosť sa sústreďuje na:

- rozvíjanie vnímania, poznávania, diferenciačných schopností;
- rozvíjanie pamäte (akusticko-verbálna a zrková, pracovná pamäť);
- rozvíjanie poznávacích procesov (zachovanie, priradovanie, zoradovanie, triedenie – kategorizácia);
- rozvíjanie priestorovej a časovej orientácie;
- nácvik pravo-lavej orientácie (telesná schéma, rovinná a časová orientácia);
- rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonograforytmiky.

Výchovno-vzdelávacia činnosť v úvodnom ročníku sa zameriava na:

rozvoj foneticko-fonologickej roviny jazyka

- diferencovanie dištinkatívnych znakov jazyka podľa individuálnych schopností žiaka (tréning fonematického uvedomovania podľa El'konina, rozlišovanie dlhej a krátkej slabiky, tvrdej a mäkkej slabiky, znelej a neznelej spoluhlásky, sykaviek oboch radov, minimálne páry ai.);
- rytmizáciu (rytmizovanie vety, riekanky pomocou vytlieskavania, hrou na telo, dupaním, skákaním, používanie vyčítaniek v hrových aktivitách, ai.);
- uvedomovanie si a identifikácia rýmov
- rozdeľovanie slov na slabiky, skladanie slov zo slabík, určovanie poradia a pozície slabiky v slove, zamieňanie slabík v slovách s následkom zmeny významu slova slabičná analýza a syntéza slov;
- vyčleňovanie prvej a poslednej hlásky v slove, hláskovanie troj, štvor a viachláskových slov, spájanie izolovaných hlások do slova, určovanie pozície hlásky v slove - hlásková analýza a syntéza slov;
- pridávanie, odoberanie hlások a ich zámena v slovách s následnou zmenou významu slova – vedomá manipulácia s fonémami;
- odlišenie formy slova od jeho významu (dlhé slovo nemusí predstavovať dlhý alebo veľký predmet, naopak krátke slovo môže symbolizovať predmet väčších rozmerov);

TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Obsah vzdelávania v úvodnom ročníku v predmete telesná a športová výchova predstavuje priestor na upevňovanie zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Prostredníctvom tematických celkov ŠVP vo vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb vyučovací predmet v úvodnom ročníku smeruje k elementárnym poznatkom a skúsenostiam v oblasti pohybových aktivít a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj dôležitú kompenzačnú funkciu v procese výchovy a vzdelávania žiakov.

Pozornosť sa sústreďuje predovšetkým na:

- zdravie a zdravý životný štýl
- telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť
- športové činnosti pohybového režimu

Výchovno-vzdelávacia činnosť v úvodnom ročníku sa zameriava na:

- poznávanie zásad zdravého životného štýlu, významu pohybu pre zdravie človeka;
- uplatňovanie dodržiavania hygienických požiadaviek a bezpečnosti pri pohybovej aktivite;
- uvedomovania si správneho a chybného držanie tela v stoji, v sede;
- využívanie prostriedkov na rozvoj pohybových schopností,
- využívanie dychových cvičení a relaxácie;
- posilňovanie svalstva trupu a končatín (najmä klenby chodidiel).
- pohybovanie sa na nerovnom teréne a medzi prekážkami;
- koordinovanie pohybov pri odraze a doskoku, skoku z miesta, s rozbehom, pri skákaní cez švihadlo, preskakovaní primeraných prekážok;
- dosahovanie predmetov vo výške výskokom;
- lezenie, preliezanie, podliezanie, zliezanie, kĺzanie po šikmej ploche;
- kotúľanie lopty, hádzanie do diaľky, do výšky, na cieľ, driblovanie, chytanie kotúľanej, odrážanej a hádzanej lopty;
- poznávanie a pojmov označujúcich telovýchovné pokyny (pozor, pohov, rad, zástup, nástup, rozevička a pod.);
- uplatňovanie pravidiel hier a súťaží;
- zdokonaľovanie rytmického pohybu, chôdze, poskokov a behu v sprievode hudby alebo rytmického nástroja;
- uplatňovanie prvkov sezónnych pohybových činností v hrách, v súťažiach.

Vyučovanie telesnej a športovej výchovy v úvodnom ročníku podporuje prirodzenú potrebu pohybu žiaka v danom veku. Vhodnou motiváciou je hudobný sprievod pohybových činností a napodobňujúce hry. Využíva sa predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré komplexnejšie prispievajú k rozvíjaniu hrubej i jemnej motoriky a formujú osobnosť žiaka. Telesná výchova je prostriedkom zvyšovania adaptačnej schopnosti žiaka, pohybovej výkonnosti, telesnej zdatnosti a odolnosti voči ochoreniu.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Obsah vzdelávania v úvodnom ročníku v predmete výtvarná výchova na primárnom stupni vzdelávania predstavuje priestor pre porozumenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Žiakovi sú sprostredkované hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovanie sa rôznymi umeleckými prostriedkami vizuálneho, dramatického, hudobného umenia, písaného a hovoreného slova. Primerane veku sa formujú samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke. Prostredníctvom tematických celkov ŠVP vo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra smeruje obsah vzdelávania v úvodnom ročníku k tvorivému využívaniu výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a vnímaniu kultúrnej tradície a dedičstva svojho regiónu, národa, krajiny.

Pozornosť sa sústreďuje predovšetkým na:

- vlastnú sebarealizáciu a získavanie osobných skúseností s vlastnou tvorbou (kreslenie, maľovanie, modelovanie)
- povedomie kultúrnej identity

Výchovno-vzdelávacia činnosť v úvodnom ročníku sa zameriava na:

- experimentovanie s výtvarnými prostriedkami a technikami (maľovanie vodou a vodovými farbami na veľké plochy, podľa námetu i podľa vlastných predstáv, poznávanie a miešanie farieb);
- maľovanie základnými a zmiešanými farbami;
- kreslenie, dokresľovanie, obťahovanie, práca so šablónou (paličkou do sypkého materiálu, kriedou, pastelkami);
- modelovanie (z hliny, moduritu, plastelíny, cesta, drôtu);
- konštruovanie (zo skladačiek, stavebníc, škatuliek, kartónu a i.), trhanie, skladanie, lepenie, strihanie (papiera, textilu a pod.) a činnosti s drobným materiálom (korálky, gombíky, prírodniny a i.);
- vytváranie figuratívnych zobrazení z geometrických tvarov, komponovanie figúry a stavby tela (človeka, zvieratka, rastliny) z geometrických tvarov;
- vytváranie farebných stôp, škvrn, otláčkov, machúl, fľokania a liatia farieb a pod.;
- poznávanie a postupné porozumenie konkrétnym umeleckým dielam a regionálnym artefaktom;
- vytváranie objektov, koláží, asambláží;
- výtvarné interpretovanie umeleckých diel a pod.

Vo vyučovacom predmete výtvarná výchova v úvodnom ročníku sú zaradené manuálne činnosti, práce s rôznym materiálom a osvojovanie si pracovných postupov. Žiaci získajú základy technickej zručnosti i estetického cítenia. Činnosti je potrebné vykonávať v súlade so zásadou postupnosti a individuálneho prístupu. Dôraz sa kladie na kontinuálne rozvíjanie vrodených a prirodzených predpokladov žiakov a pozitívnu stimuláciu sklonov k hravosti a spontánnosti. Výtvarné stvárňovanie skutočnosti vychádza z prirodzeného detského videnia a chápania sveta a spájajú sa v ňom praktické, poznávacie a estetické stránky. Žiaci sa učia citlivejšie vnímať svet okolo seba a aktívne ho hodnotiť, ilustrovať a dotvárať podľa vlastnej fantázie. Okrem realizácie konkrétnej úlohy a postupu, si žiaci osvojujú aj niekoľko pojmov súvisiacich s témou. Obsah sa prepája s inými vyučovacími predmetmi, napr. so slovenským jazykom a literatúrou, s hudobnou výchovou, prvoukou, s matematikou a hudobnou výchovou.

Hodnotenie a klasifikácia v školskom roku 2024/2025

h - slovné hodnotenie

*y - oslobodený od predmetu len v 2. polroku

k - klasifikácia

a - aktívne absolvoval; d/o - absolvoval; n - neabsolvoval

e - nehodnotený (vzdelávaný v zahraničí)

	Spr	SJL	MAT	ILI	NBV	HUV	VVY	TSV	PVO	ANJ	INF	PVC	PDA	VLA
úvodný	1	h	h	h	h	h	h	h						
ZZ - CHaZO								*y						
prvý	1	h	h		a	a	a	a	h					
ZZ - MP	1	h	h		a	a	a	a	h					
vzd. v zahrani.		e	e		e	e	e	e	e					
druhý	1	k	k		a	a	a	a	k					
ZZ - CHaZO								*y						
vzd. v zahrani.		e	e		e	e	e	e	e					
tretí	1	k	k		a	a	a	a		k	a	a	k	k
ZZ - MP	1	h	h		a	a	a	a		d	a	a	h	h
ZZ - SluchP	1	k	k		a	a	a	a		a	a	a	k	k
štvrtý	1	k	k		a	a	a	a		k	a	a	k	k
ZZ - MP	1	h	h		a	a	a	a		d	a	a	h	h

Doložky:

Žiak bol v školskom roku 2024/2025 vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu vo variante A, ktorý sa uplatňoval v predmetoch matematika a slovenský jazyk a literatúra.

Žiak získal primárne vzdelanie.

Žiacka spĺňa požiadavky na postup do vyššieho ročníka.

Školský vzdelávací program
podľa § 7 ods.4 zákona 245/2008

Prerokovaný v pedagogickej rade: 27.8.2025

Prerokovaný v rade školy: 1.9.2025
.....

Vydáva riaditeľ: Mgr. Erika Gánovská

Základná škola, Chrast' nad Hornádom č. 44, 053 63 Chrast' nad Hornádom

Školský vzdelávací program

Predkladateľ: Základná škola, Chrast' nad Hornádom č. 44

Adresa: Základná škola Chrast' nad Hornádom č. 44
053 63 Chrast' nad Hornádom

IČO: 00329177

Riaditeľka školy: Mgr. Erika Gánovská

Koordinátor pre tvorbu ŠkVP: Ing. Mgr. Valéria Orešková

Kontakt: e-mail: zs.chrastnh@gmail.com

Telefónne číslo: 0901 910117

Zriaďovateľ: Obec Chrast' nad Hornádom

Adresa: 053 63 Chrast' nad Hornádom

Kontakt: e-mail: ocuchrast@ocu.sk

Telefónne číslo: 053/4492194

Platnosť dokumentu od 1.9.2025

Mgr. Erika Gánovská
riaditeľka školy

Základná škola, Chrast' nad Hornádom č. 44, 053 63 Chrast' nad Hornádom

Školský vzdelávací program

Primárne vzdelávanie (1. a 2. cyklus)

(postupné zavádzanie od 1.9.2025)

„Otvor svoju myseľ,
využi ponúkanú príležitosť – kráčaj vpred
a zmeň svoju budúcnosť.“

Školský rok 2025/2026 – 1. ročník

Platnosť/revidovanie	Dátum platnosti	Prerokovanie a schválenie pedagogickou radou	Zaznamenanie inovácie, zmeny a pod.
1.9.2025	1.9.2025	27.8.2025	

Pozn.: Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ po prerokovaní v pedagogickej rade. Z.z. 245/2008 §7 (2). Bod (4) a) – h) vymedzuje obsah ŠKVP: názov vzdelávacieho programu, vymedzenie cieľov a poslania výchovy a vzdelávania a zameranie školy; stupeň vzdelania po absolvovaní ŠKVP a príslušného Slov. kvalif. rámca a Európsk. kvalif. rámca; dĺžku štúdia a formy výchovy a vzdelávania; učebný plán; učebné osnovy (nemusí zverejniť); vyučovací jazyk a hodnotenie žiakov

Úvod

Deti žijú v súčasnosti v odlišnom svete, ako žili detstvo ich rodičia a iné generácie pred nimi. Majú iné skúsenosti, iné podnety a stoja pred nimi iné príležitosti a výzvy. Väčšina z nich má virtuálny prístup k celému svetu, vďaka čomu môžu poznávať ďaleko viac ako generácie detí pred nimi, žijú v globalizovanom svete. V množstve informácií a dezinformácií však môžu ľahko zablúdiť, digitálny svet ich môže pohltiť, v hustej sieti interakcií s ľuďmi z celého sveta môžu prežívať pocity neistoty, izolácie a osamelosti. Čaká ich budúcnosť, ktorá bude dynamická, no súčasne aj relatívne málo predvídateľná. Preto dnes musíme rozmýšľať o príprave našich detí na budúcnosť inak.

1 Vzdelávanie pre 21. storočie

1.1 Vzdelávacie prostredie

Vzdelávanie pre 21. storočie sa má vyznačovať otvaraním príležitostí na poznávanie, prijatím každého človeka (inkluzívna škola), zodpovednosťou za udržateľnosť života na Zemi (zelená škola), podporovaním efektívneho a bezpečného využívania digitálnych technológií vo výchove a vzdelávaní (digitálna škola).

1.2 Žiak – učiteľ – rodič

V škole 21. storočia majú všetci aktéri možnosť spoluvytvárať obsah a formy vzdelávania, spoločne sa vlastnou aktivitou učiť a zlepšovať: Žiak bude hlavným aktérom spoluzodpovedným za svoje vzdelávanie.

Učiteľ bude aktívne sprevádzať žiaka a vytvárať príležitosti na efektívne učenie sa, ale zároveň bude mať dostatočný priestor a podporu na vlastný rozvoj.

Rodič bude prizývaný k aktívnemu podieľaniu sa na tvorbe kultúry školy a k aktívnej podpore podoby výchovno-vzdelávacieho procesu. Východisko, že učiteľ vzdeláva žiaka odovzdávaním vedomostí už v 21. storočí neobstojí. Schopnosť zrozumiteľne vysvetliť učivo bude stále výhodou kvalitného učiteľa, oveľa dôležitejšou sa však stane schopnosť učiteľa rozumieť procesom prebiehajúcim v mysli žiaka počas jeho učenia sa: ako rozmýšľa o zadanej úlohe, ako si volí stratégie na jej riešenie, ako postupy riešenia vykonáva a ako pristupuje k identifikácii a prekonávaniu chýb, ako uvažuje o hodnotách, o svojom prežívaní a konaní. Pred učiteľom tiež stojí úloha podporiť tvorivosť detí, spolu s nimi hľadať priestor a rôzne spôsoby sebakvadrátovania a snažiť sa o pochopenie rozmanitých spôsobov vyjadrenia iných ľudí. S tým súvisí aj pripravenosť učiteľa vytvárať priestor žiakovi samostatne sa zamyslieť nad riešením rôznych typov úloh. Súčasťou vzdelávacieho procesu musí byť reflexia procesu učenia, konania a vyjadrenia. Žiak má byť vedený k tomu, aby vedel opísať (reflektovať) svoje myšlienkové postupy a stratégie učenia a riešenia úloh (metakognícia, metaučenie) a na základe toho zdokonaľovať svoju schopnosť učiť sa, vnímať svoj osobnostný potenciál a preberať zodpovednosť za vlastné učenie sa a rozvoj. Žiak má byť tiež podporovaný v zámernej konfrontácii uvažovania a konania s etickými hodnotami a podnecovaný k tvorivosti.

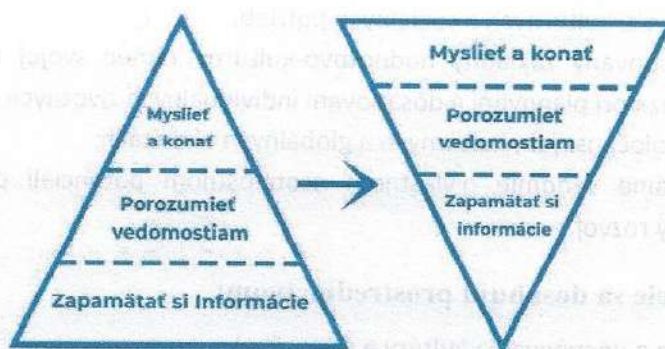
1.3 Ciele a obsah vzdelávania

Ťažisko vzdelávania sa v 21. storočí presúva z memorovania poučiek a zapamätávania izolovaných faktov na systematické a zámerne rozvíjanie všestrannej a funkčnej gramotnosti v súlade s

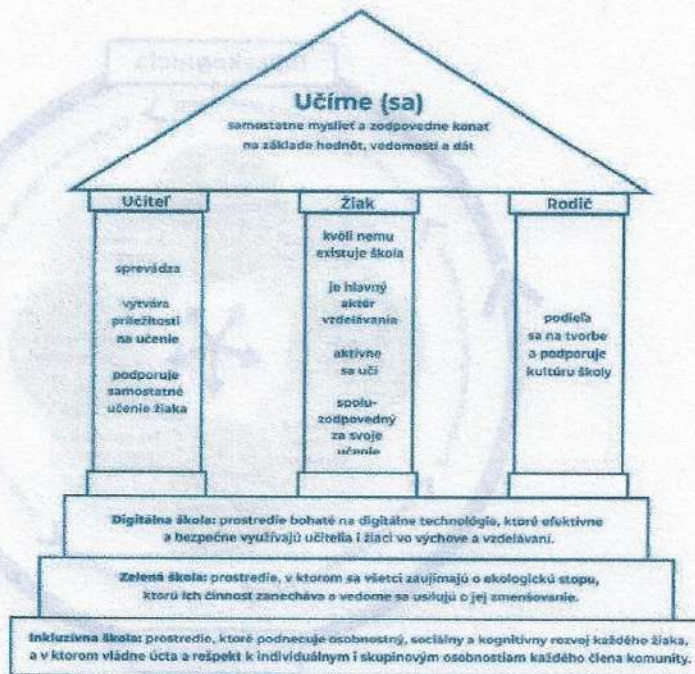
požiadavkami spoločnosti, ktorú dokáže uplatniť v každodennom osobnom a spoločenskom živote a pri napĺňaní svojich osobných, vzdelávacích, kultúrnych a sociálnych potrieb. Dôvodom je, že len šírka osvojených vedomostí už nestačí. Pred učiteľom i žiakom stoja náročnejšie méty: ide o hĺbku učenia (sa), schopnosť dávať veci do súvislostí. Práve vďaka tomu sa ľudia 21. storočia budú vedieť zapájať do zložitých výziev, prispôbiť sa novým situáciám, preberať zodpovednosť a riešiť zložité problémy, kriticky pristupovať k informáciám, tvoriť a spolupracovať v rôznorodých tímoch.

1.4 Vízia vzdelávania pre 21. storočie

“Učíme (sa) samostatne myslieť a zodpovedne konať na základe hodnôt, vedomostí a dát.”

Obrázok 1 Kurikulum - vizualizácia zmeny v obsahu vzdelávania

Obrázok 2 Piliere kurikula

2 Konkrétne ciele výchovy a vzdelávania

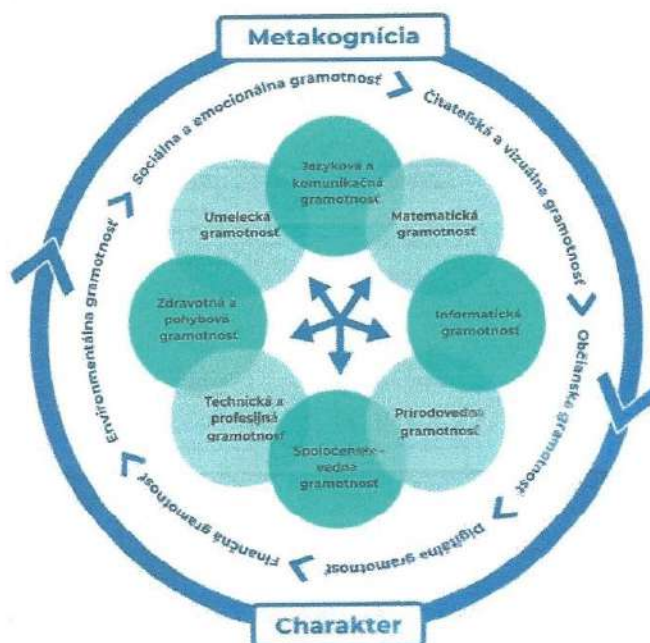
Základné vzdelávanie poskytuje ucelené a komplexné základy všeobecného vzdelania, ktoré dáva všetkým žiakom predpoklady na porozumenie životu, osvojenie nástrojov učenia sa a základnej orientácie vo svete. Poskytuje základy kultúrnej gramotnosti a podporuje motiváciu k ďalšiemu vzdelávaniu a celoživotnému učeniu sa.

2.1 Cieľom základného vzdelávania je, aby každý žiak:

1. získal rozvinutú všestrannú a funkčnú gramotnosť v súlade s požiadavkami spoločnosti, vedel ju uplatniť v každodennom osobnom a spoločenskom živote a pri napĺňaní svojich osobných, vzdelávacích, kultúrnych a sociálnych potrieb,
2. mal vybudovaný základný hodnotovo-kultúrny rámec svojej osobnosti, ktorý ho orientuje a sprevádza pri plánovaní a dosahovaní individuálnych životných cieľov, ako aj pri participácii na širších spoločenských, kultúrnych a globálnych aktivitách,
3. získal reálne vedomie o vlastnom osobnostnom potenciáli pre svoj ďalší vzdelávací rast a celostný rozvoj.

2.2 Hlavné ciele sa dosahujú prostredníctvom:

1. vytvárania a upevňovania kultúry a étosu školy,
2. vyučovania zameraného na nadobúdanie doménových a prierezových gramotností,
3. spolupráce s externým prostredím a neformálnym vzdelávaním.

Obrázok 3 Mapa doménových a prierezových gramotností v základnom vzdelávaní

3 Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka

Vzdelávanie je kľúčovým prvkom vzdelávacieho systému. Buduje sa na ňom základ osobnej, sociálnej, hodnotovo-kultúrnej a profesijnej spôsobilosti každého človeka v súlade s potrebami súčasnej spoločnosti, jej perspektívami, so zohľadnením regionálnych aj globálnych spoločenských požiadaviek a potrieb. Zároveň formuje a rozvíja charakter žiaka v súlade s etickými hodnotami, podporuje utváranie jeho pozitívnych osobných identít. Základné vzdelávanie poskytuje žiakom šance nájsť a rozvinúť svoj potenciál, chápať vlastné prežívanie a regulovať svoje emócie, reflektovať svoje silné a slabé stránky pri plánovaní ďalšieho smerovania v živote, pochopiť a začať pracovať na svojich perspektívach v osobnom, občianskom i profesijnom živote.

Základné vzdelávanie má deväť ročníkov. Vnútna štruktúra kurikula základného vzdelávania reflektuje potrebnú rôznorodosť vzdelávacích ciest žiakov a je usporiadaná do troch po sebe idúcich a na seba nadväzujúcich vzdelávacích cyklov. Prvý cyklus tvorí 1. až 3. ročník, druhý cyklus tvorí 4. až 5. ročník a tretí cyklus tvorí 6. až 9. ročník. Vzdelávacie štandardy jednotlivých cyklov určujú obsah vzdelávania a očakávané učebné výstupy na ich konci.

Prvý a druhý cyklus spolu predstavuje prvý stupeň základnej školy. Dĺžka trvania prvého stupňa základného vzdelávania podľa tohto vzdelávacieho programu je päť (5) rokov.

3.1 Prvý cyklus (1. – 3. ročník ZŠ)

Úlohou prvého cyklu je, aby žiak získal vzťah k učeniu sa, vytvoril si pracovné návyky a pracovný režim, aktívne sa zapájal do práce, využíval kreativitu pre zlepšovanie svojich myšlienok. Žiakom vytvára učiteľ bezpečné prostredie a podporu: **„Ty mi pomôžeš.“** Vyučovanie ťažiskovo zabezpečuje učiteľ s aprobáciou na primárne vzdelávanie.

3.2 Druhý cyklus (4. – 5. ročník ZŠ)

Úlohou druhého cyklu je, aby žiak dokázal bezpečne a jasne komunikovať svoje pocity, potreby a hranice, vyjadroval pre ne pochopenie u seba aj u iných a reflektoval svoje konanie a postoje. Zámerom súčasne je, aby žiak rozlišoval medzi faktami, domnienkami a hodnoteniami, a aby nadobudol väčšiu samostatnosť v učení a prevzal časť zodpovednosti za svoje učenie, uvedomil si, čo je oblasťou jeho záujmu a čomu by sa chcel hlbšie venovať. Žiak si vytvára vzťahy s rovesníkmi a učí sa spoločne s nimi riešiť úlohy a výzvy: **„Ja to dokážem, som schopný vstúpiť do spolupráce.“** Vyučovanie zabezpečujú spoločne a vyvážené učitelia s aprobáciou na primárne vzdelávanie a učitelia so špecializáciou na konkrétnu vzdelávaciu oblasť alebo vyučovací predmet.

4 Vzdelávací program Základnej školy, Chrást nad Hornádom č. 44, 053 63 Chrást nad Hornádom

4.1 Názov vzdelávacieho programu:

**„Otvor svoju myseľ,
využi ponúkanú príležitosť – kráčaj vpred
a zmeň svoju budúcnosť.“**

4.2 Vízia školy

Škola, ktorá otvára možnosti pre vnútornú motiváciu k radosti z objavovania, napredovania a učenia, rozvíjajúca talenty. Usiluje sa o to, aby sa každý žiak cítil prijatý, mal možnosť rásť a stal sa aktívnym účastníkom spoločenského života. Našou snahou je vychovávať človeka, ktorý bude hľadať cesty ako fungovať v spoločnosti, prispievať do nej a nachádzať v nej svoje opodstatnenie.

4.3 Poslanie školy

Poslaním našej školy je vytvárať bezpečné, podnetné a priateľské prostredie, v ktorom má každý žiak možnosť rozvíjať svoje schopnosti, talenty a zručnosti podľa svojho tempa. Zameriavame sa na podporu základných životných hodnôt, ako sú úcta, vzájomná pomoc, tolerancia a spolupráca.

Usilujeme sa o to, aby sa deti cítili prijaté a rešpektované, aby získali pozitívny vzťah k učeniu a dokázali úspešne pokračovať v ďalšom vzdelávaní. Naša škola zároveň pomáha budovať mosty medzi rodinou, komunitou a spoločnosťou, a tým pripravuje žiakov na aktívny a plnohodnotný život v modernej spoločnosti.

4.4 Ciele školy

VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ PROCES

- **Zvýšiť úroveň gramotnosti žiakov** prostredníctvom individualizovaného prístupu k výučbe a interaktívnych metód v triedach školy, aby sa zabezpečil lepší prístup k ďalšiemu vzdelávaniu a uplatneniu.
- **Zlepšiť výsledky žiakov s osobitnými potrebami** cez tvorbu individuálnych vzdelávacích plánov a poskytovanie doučovania v rámci školy, aby sa predišlo školskému neúspechu.
- **Rozvíjať u žiakov základné pravidlá a zručnosti** pre ekologické správanie sa v prírode a v škole, prostredníctvom praktických aktivít, pozorovaní a projektov, s cieľom rozpoznať zmeny v životnom prostredí, rozlíšiť rôzne druhy životného prostredia a vybrať vhodné spôsoby jeho ochrany, počas školského roka, aby si osvojili návyky smerujúce k udržateľnému rozvoju a aktívne prispievali k zveľaďovaniu svojho okolia.
- **Rozvíjať u žiakov poznatky** o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu, v prostredí školy a jej okolia, prostredníctvom vyučovacích hodín, projektov a exkurzií, počas

školského roka, aby si vytvorili pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine a upevňovali svoju národnú a kultúrnu identitu.

PODPORNÉ OPATRENIA

- **Poskytovať špeciálnopedagogickú a psychologickú podporu žiakom** s osobitnými potrebami cez individuálne konzultácie a terapie.
- **Zabezpečiť asistenčné služby žiakom** s individuálnymi potrebami prostredníctvom asistentov učiteľa a mentorov v rámci vyučovania aj mimoškolských aktivít.

SPOLUPRÁCA S KOMUNITOU

- **Zvýšiť zapojenie rodičov do vzdelávacieho procesu** cez pravidelné stretnutia a workshopy.
- **Vytvoriť partnerstvá s miestnymi organizáciami** pre všetkých žiakov školy prostredníctvom spoločných projektov a doučovacích programov v rámci komunitného centra.

VZDELÁVANIE UČITEĽOV

- **Zlepšiť pedagogické zručnosti učiteľov** školy prostredníctvom pravidelných školení.
- **Podporovať výmenu skúseností medzi učiteľmi** cez mentoringové programy a odborné konzultácie v rámci školy aj mimo nej.

MATERIÁLNO TECHNICKÉ ZABEZPEČENIE

- **Spolupracovať so zriaďovateľom** na výmene starých okien a strechy na budove školy a zabezpečením klímy v triedach, aby sa zlepšili hygienické a bezpečnostné podmienky.
- **Vytvoriť oddychové a relaxačné miesta** na čítanie a hranie sa pre žiakov, zrealizovaním špeciálnych zón v priestoroch školy, aby sa podporil osobnostný a sociálny rozvoj.

4.5 Piliere školy

- učiť sa poznávať
- učiť sa konať
- rešpekt a úcta
- spokojnosť a šťastie
- tolerancia a spolupráca

4.6 Hodnoty školy

- **Úcta** – rešpektovanie každého človeka bez rozdielu pôvodu, kultúry či schopností.
- **Spolupráca** – vzájomná pomoc a podpora medzi žiakmi, učiteľmi, rodičmi a komunitou.
- **Tolerancia** – prijímanie odlišností a rozmanitosti ako prirodzenej súčasti života.
- **Zodpovednosť** – rozvoj schopnosti niesť dôsledky svojich rozhodnutí a činov.
- **Radosť z učenia** – podpora pozitívneho prístupu k vedomostiam a vzdelávaniu.

- Solidarita – ochota pomáhať a stáť pri druhých v náročných situáciách.
- Bezpečie – vytváranie prostredia, v ktorom sa každý žiak cíti prijatý a chránený.

5 Stupne vzdelania

Základné vzdelanie sa formálne člení na **primárne vzdelanie** a nižšie stredné vzdelanie. Úspešným absolvovaním 2. cyklu základného vzdelávania získa žiak **primárne vzdelanie** (ISCED 1) a **úroveň 1 Slovenského kvalifikačného rámca/Európskeho kvalifikačného rámca (SKKR/EKR:1)**.

6 Forma výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa v základnej škole organizuje **dennou** formou štúdia. Denná forma štúdia sa môže uskutočňovať aj ako dištančná:

- a) v celom rozsahu vzdelávania pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku individuálnym vzdelávaním preto, že ich zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole alebo preto, že boli vzatí do väzby alebo sú vo výkone trestu odňatia slobody,
- b) v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu, vrátane žiakov so všeobecným intelektovým nadaním,
- c) v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu,
- d) v rozsahu podľa rozhodnutia ministra školstva, vedy, výskumu a športu v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov,
- e) v nevyhnutne potrebnom rozsahu, najviac však jeden mesiac:
 - zo závažných organizačných dôvodov,
 - z technických dôvodov (napr. havária v budove školy, rekonštrukcia budovy školy),
 - z hygienicko-epidemiologických dôvodov, na základe nariadeného opatrenia príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva alebo
 - z iných dôvodov, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie detí a zamestnancov alebo môžu spôsobiť závažné škody na majetku.

Dištančné vzdelávanie je organizované bez priameho kontaktu učiteľa alebo odborného zamestnanca so žiakom, komunikáciou prostredníctvom dostupných komunikačných prostriedkov, najmä prostriedkov založených na využívaní počítačových sietí.

7 Rámcové učebné plány

Rámcový učebný plán (ďalej aj „RUP“) určuje časové dotácie vzdelávacích oblastí alebo vyučovacích predmetov pre jednotlivé vzdelávacie cykly. Vymedzuje počet voliteľných (disponibilných) predmetov, ktoré sú konkretizované v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu (viď nižšie).

Poznámky k RUP sú pre školu záväzné, škola si však môže v rámci svojho učebného plánu vytvoriť ďalšie poznámky podľa svojich potrieb a možností.

Rámcové vymedzenie časovej dotácie pre vzdelávaciu oblasť umožňuje a podporuje aj iné formy vyučovania, akými je napríklad **blokové** alebo **projektové** vyučovanie, ktoré podľa vlastného zváženia vyučujúceho bude aplikovať na hodinách, aby čo najviac vyhovoval potrebám žiakov a dosahovaniu komplexných cieľov.

7.1 RUP a UP ZŠ Chrást nad Hornádom č. 44, 053 63 Chrást nad Hornádom

Tabuľka 1 Rámcový učebný plán a učebný plán ZŠ Chrást nad Hornádom

Vzdelávacia oblasť	Zoznam vyučovacích predmetov	1. cyklus				2. cyklus		
		1.	2.	3.	Σ	4.	5.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	8 + 1	8 + 2	8 + 1	24 + 4	6 + 1	6 + 1	12 + 2
	cudzí jazyk	-	-	3	3	3 + 1	3 + 1	6 + 2
Matematika a informatika	Matematika	4 + 1	4 + 1	4	12 + 2	4	4	8
	informatika	-	-	1	1	1	1	2
Človek a príroda	človek a príroda	1	1	1	3	2	2	4
Človek a spoločnosť	človek a spoločnosť	1	1	1	3	2	3	5
	náboženská výchova / etická výchova	1	1	1	3	1	1	2
Človek a svet práce	človek a svet práce	1	1	1	3	1	1	2
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	3	1	1	2
	výtvarná výchova	1	1	1	3	1	1	2
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	6	2	2	4
Sumár hodín (za cyklus bez disponibilných hodín)		20	20	24	64	24	25	49
Voliteľné hodiny (disponibilné)		2	3	1	6	2	2	4
Spolu za cyklus		22	23	25	70	26	27	53

POZNÁMKY:

Všeobecná časť

1. Rámcový učebný plán vymedzuje týždenný počet vyučovacích hodín. Jedna vyučovacia hodina má podľa tohto plánu 45 minút. V prípade blokového alebo projektového vyučovania sa tieto hodiny spočítavajú.
2. Vyučovací predmet pre príslušný ročník, ktorý sa podľa učebného plánu základnej školy vyučuje jednu hodinu týždenne, teda 33 hodín ročne, možno zaradiť do rozvrhu hodín počas celého školského roka vyučovaný jednu vyučovaciu hodinu týždenne alebo dve vyučovacie hodiny každý

druhý týždeň, len v prvom polroku alebo v druhom polroku školského roka alebo podľa podmienok a ponuky sa realizuje inou formou – ako je exkurzia, blokovo, kurz a pod.

3. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín na vyučovanie jednotlivých predmetov sa uskutočňuje podľa vyhlášky o základnej škole. Pri vyučovaní predmetov, ktoré nie sú priamo uvedené vo vyhláške, možno žiakov deliť na skupiny podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy a podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.
4. Na základe rámcového učebného plánu škola vypracovala učebný plán školy, v ktorom rozhodla o:
 - a. Zaradení vyučovacích predmetov do ročníkov príslušného vzdelávacieho cyklu, pričom začiatok vyučovania konkrétneho vyučovacieho predmetu vrátane tých, ktoré vytvárajú profiláciu školy, rešpektuje zásadu veku-primeranosti,
 - b. Hodinovej dotácii jednotlivých vyučovacích predmetov v ročníku.
5. Hodinové dotácie vyučovacích predmetov v učebnom pláne škola určila tak, aby boli dodržané tieto pravidlá:
 - a. Každý vyučovací predmet v učebnom pláne školy je zaradený do vzdelávacej oblasti definovanej v štátnom vzdelávacom programe.
 - b. V rámcovom učebnom pláne je určený počet hodín pre konkrétny vyučovací predmet, súčet hodinových dotácií tohto predmetu vo všetkých ročníkoch príslušného vzdelávacieho cyklu nie je v učebnom pláne nižší ako určuje rámcový učebný plán.
 - c. V rámcovom učebnom pláne je určený počet hodín pre vzdelávaciu oblasť, súčet hodinových dotácií všetkých vyučovacích predmetov zaradených do vzdelávacej oblasti vo všetkých ročníkoch príslušného vzdelávacieho cyklu nie je v učebnom pláne nižší ako je počet hodín určený v rámcovom učebnom pláne.
 - d. Celkový súčet hodín v ročníku rešpektuje počet stanovený v rámcovom učebnom pláne, resp. je navýšený v zmysle poznámky.
6. Rozdelenie časových dotácií v učebnom pláne školy je východiskom pre rozdelenie učiva v učebných osnovách školského vzdelávacieho programu. Rozsah učiva v učebných osnovách pre jednotlivé predmety a ročníky zodpovedá rozdeleniu hodín v učebnom pláne školy.
7. Voliteľné hodiny, uvedené v štátnom vzdelávacom programe, sme prideliťi povinným učebným predmetom, posilnením jednotlivých oblastí a tém. Zvolené predmety a počty hodín odrážajú zameranie a profiláciu školy.
8. Škola realizuje v 2. cykle pre každú triedu tematické dni zamerané na rozvoj prierezových gramotností v rozsahu najmenej 4 vyučovacích dní v jednom školskom polroku, pričom jeden vyučovací deň predstavuje šesť vyučovacích hodín. Ciele a obsah tematických dní pre jednotlivé ročníky, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov a podporujú dosiahnutie cieľov základného vzdelávania, si škola zdefiniuje v júni - auguste 2027 v školskom vzdelávacom programe.
9. Škola realizuje raz ročne v každom ročníku 1. a 2. cyklu didaktické hry. Jeden vyučovací deň predstavuje v 1. cykle päť vyučovacích hodín, v 2. cykle šesť vyučovacích hodín. Ciele a obsah didaktických hier, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb, si škola zdefiniuje v školskom vzdelávacom programe.
10. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roka.
11. Podľa tohto učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, a to s uplatnením špecifik podľa časti 10 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania tohto dokumentu.

12. Škola môže po prerokovaní v rade školy v školskom vzdelávacom programe určiť vyšší celkový počet hodín, najviac však na 79 hodín v 1. cykle, 59 hodín v 2. cykle a 131 hodín v 3. cykle. Ak sa škola rozhodne zvýšiť počet hodín, tieto sú financované z vlastných zdrojov.

POZNÁMKY K VZDELÁVACÍM OBLASTIAM A PREDMETOM

Jazyk a komunikácia

V základnom vzdelávaní sa podľa možností školy vo vyučovacom predmete cudzí jazyk vyučuje anglický jazyk. Zvolený jazyk žiak navštevuje od 1. cyklu bez možnosti zmeny.

Človek a príroda

Pri vyučovaní, kde sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov vo vzdelávacej oblasti človek a príroda, sa odporúča rozdelenie žiakov s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce a podľa podmienok školy.

Človek a spoločnosť

1. Vyučovacie predmety etická výchova a náboženská výchova sa vyučujú ako povinne voliteľné predmety. Žiak si vyberá, či bude navštevovať etickú alebo náboženskú výchovu. Vybraný predmet navštevuje žiak počas celého školského roka.

2. Časť obsahu vzdelávacej oblasti človek a spoločnosť sa v 2. cykle vyučuje formou tematických dní podľa poznámky č. 8 vo všeobecnej časti.

Zdravie a pohyb

1. Ak má škola vhodné podmienky na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova, odporúča sa využiť voliteľné (disponibilné) hodiny na posilnenie uvedeného predmetu v prvom a druhom cykle. Na základe zákona 245/2008 §15a bod (4) – „Telesná a športová výchova sa na základnej škole vyučuje v rozsahu najmenej troch vyučovacích hodín týždenne; toto ustanovenie sa nevzťahuje na základnú školu, ktorá má menej ako päť tried“ - nie je povinnosť realizovať 3. hodinu TSV v našej škole. Napriek tomu je realizovaná aktívnym pohybom žiakov na prestávkach počas vyučovania, a to 5-krát týždenne 10 minút, pri celkovej dĺžke prestávky 15 minút. V rámci hodín TSV môžu učitelia zaradiť do vyučovania aj hodiny, ktoré sa budú týkať zdravého životného štýlu, správnej výživy, významu pohybu, prevencie ochorení, prvej pomoci.

2. Časť obsahu vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb sa vyučuje formou didaktických hier v 1. a 2. cykle, ktoré slúžia na praktické osvojenie si učiva najmä komponentu Ochrana a bezpečnosť zdravia a obyvateľstva, podľa poznámky č. 9 vo všeobecnej časti.

8 Didaktické hry – Zdravie a pohyb (1. cyklus ZŠ)

8.1 Všeobecné ciele didaktických hier

• Podpora zdravého životného štýlu – viesť deti k osvojeniu si základných hygienických, výživových a pohybových návykov.

- Rozvoj pohybových schopností a zručností – rozvíjať koordináciu, obratnosť, rýchlosť, silu a vytrvalosť prostredníctvom hry.
- Pestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu – budovať radosť z aktivity, spolupráce a súťaživosti v zdravej forme.
- Formovanie sociálnych kompetencií – naučiť žiakov spolupracovať, rešpektovať pravidlá, správať sa férov a ohľaduplne.
- Prevencia rizikového správania a úrazov – prostredníctvom hier učiť bezpečnému správaniu v telocvični, na ihrisku a v prírode.
- Sebapoznanie a sebaregulácia – viesť k uvedomovaniu si vlastných schopností, limitov a k rešpektu voči iným.

8.2 Obsah didaktických hier

a) Pohyb a telesný rozvoj

- Hry na rozvoj základných lokomočných pohybov: chôdza, beh, skoky, poskoky, kotúľanie, lezenie.
- Rytmické a tanečné hry – podpora koordinácie a orientácie v priestore.
- Štafetové a súťažné hry – tréning rýchlosti, reakcií a spolupráce.

b) Zdravie a zdravý životný štýl

- Hry s obsahom hygienických a výživových návykov (napr. triedenie zdravých a nezdravých potravín cez pohybové aktivity).
- Didaktické hry na poznávanie tela a jeho funkcií (napr. „Kde mám srdce?“, „Dýchame spolu“).
- Pohybové hry so zameraním na oddych a relaxáciu (dychové cvičenia, strečingové hry).

c) Bezpečnosť a prevencia

- Hry na dodržiavanie pravidiel a disciplíny (napr. hry s rýchlou reakciou na signál).
- Hry simulujúce správne správanie v prírode a na cestách (napr. „Svetelná signalizácia“ – pohyb podľa farby semafora).

d) Sociálne a emocionálne učenie

- Kooperatívne hry podporujúce tímového ducha a pomoc slabším spoluhráčom.
- Hry na rozvoj fair play (napr. jednoduché súťaže, kde sa hodnotí aj spolupráca, nie len víťazstvo).
- Reflexívne hry, kde deti zdieľajú pocity po aktivite (čo sa mi darilo, čo ma bavilo).

Pozn.: Prieklady hier k jednotlivým cieľom a obsahom sú uvedené v prílohe č. 2 ŠkVP.

9 Tematické dni

		2. cyklus	
		4. ročník	5. ročník
Tematické dni	Deň úcty k starším	1	1
	Deň rodiny – rodina, ktorú nosím v srdci	1	1
	Potulky obcou v regióne Spiš	1	1
	Deň knihy	1	1
	Deň zdravia	1	1
	Deň prírody	1	1
	Deň národných tradícií	1	1
	Deň športu	1	1
SPOLU:		8 dní	8 dní

Poznámka:

Obsahové a výkonové štandardy tematických dní pre 2. cyklus budú rozpracované: k 31. 8. 2028

10 Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom v Základnej škole, Chrást nad Hornádom je slovenský jazyk.

11 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

Pri výchove a vzdelávaní žiaka so zdravotným znevýhodnením alebo žiaka s nadaním, v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania, je nutné zohľadniť všetky jeho individuálne potreby pri prekonávaní prekážok a bariér, ktorým pri vzdelávaní čelí pri dosahovaní svojho plného potenciálu alebo pri využívaní svojich práv sú vzdelávaní na rovnocennom základe s ostatnými žiakmi. Zohľadňovanie individuálnych potrieb žiaka zabezpečuje rovnocenný, primeraný a efektívny prístup pri učení, v účasti na výchove a vzdelávaní spolu s ostatnými žiakmi školy, pri všetkých činnostiach kolektívu triedy, pri ktorých je to možné. Žiak, ktorý má zariadením poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, môže mať zároveň navrhnuté úpravy týkajúce sa obsahu, metód, foriem alebo spôsobu hodnotenia a spolupráce s odbornými zamestnancami.

Pre úspešný priebeh školskej inklúzie je dôležité zabezpečiť určité predpoklady zo strany školy (vytvoriť priaznivé podmienky, zabezpečiť všestrannú pripravenosť pedagógov, špeciálno-pedagogickú

informovanosť, špeciálne pomôcky a technickú podporu, odborne pripraveného špeciálneho pedagóga, odborných zamestnancov, zabezpečiť vhodné podporné opatrenia pre každého takéhoto žiaka.)

Na podporu výchovy a vzdelávania žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami škola zabezpečí:

a) **podporné opatrenia**, ktorými chceme dosiahnuť, aby deti a žiaci čeliaci prekážkam v prístupe k výchove a vzdelávaniu a pri učení sa, dostávali vhodnú podporu cez jednotlivé podporné opatrenia za účelom naplnenia ich vzdelávacieho potenciálu i právo týchto žiakov na inkluzívne vzdelávanie. Podpornými opatreniami vieme reagovať na rozmanité individuálne výchovno-vzdelávacie a špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiakov a zvyšovať tak šance žiakov na naplnenie ich vzdelávacieho potenciálu a ich úspešnosť nielen vo vzdelávaní, ale aj v živote a v spoločnosti.

b) **včasnú pedagogickú diagnostiku** a v nadväznosti na jej závery v spolupráci s príslušným zariadením poradenstva a prevencie odbornú diagnostiku (špeciálnopedagogickú, liečebnopedagogickú, sociálno-pedagogickú, logopedickú, psychologickú, medicínsku) diagnostiku, vzdelávanie podľa podporných opatrení, individuálnu a skupinovú prácu, používanie špeciálnych metód a foriem vyučovania, úpravu vzdelávacích cieľov a obsahu, uplatňovanie rozličných foriem hodnotenia, aplikáciu špecifických a alternatívnych foriem komunikácie, prípadne iných jazykov a prostriedkov komunikácie, spoluprácu s rodičmi a ďalšie, v závislosti od individuálnej potreby konkrétneho žiaka;

c) **materiálne vybavenie**, ktoré zahŕňa špeciálne edukačné publikácie, špeciálne vyučovacie pomôcky, kompenzačné pomôcky, prístroje, digitálne technológie, úpravu prostredia, prípadne špeciálne miestnosti a učebne;

d) **odborný prístup** pedagogických a odborných zamestnancov, školského podporného tímu a zariadení poradenstva a prevencie, podporu pedagogického asistenta;

e) **akceptujúce školské prostredie** a programy v triedach a školách, ktoré sú zamerané na formovanie pozitívnych postojov k ľuďom s odlišnosťou a znevýhodnením;

f) **odbornú prípravu** pedagogických a odborných zamestnancov;

g) **finančné zdroje** na zabezpečenie špeciálnych materiálnych, odborných a personálnych podmienok. Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

12 Zabezpečenie výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa vzdeláva spolu s ostatnými žiakmi v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania.

Žiak so zdravotným znevýhodnením sa do školy prijíma rozhodnutím riaditeľa školy na základe žiadosti zákonného zástupcu, ktorej súčasťou je správa z diagnostického vyšetrenia zariadenia poradenstva a prevencie, v ktorej sú odporúčané úpravy obsahu, metód, foriem alebo spôsobu hodnotenia a spolupráca s odbornými zamestnancami. Žiak so zdravotným znevýhodnením sa môže

vzdelávať aj v špeciálnej triede základnej školy, v základnej škole pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo v špeciálnej základnej škole.

Školský vzdelávací program školy je vypracovaný v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania, so zákazom diskriminácie a zákazom segregácie podľa osobitných predpisov.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je dôležité zabezpečiť spoluprácu so školským podporným tímom, zariadením poradenstva a prevencie a so zákonnými zástupcami žiaka. Žiak sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a učebného plánu školy, ktorú navštevuje. Ak žiakovi jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Individuálny vzdelávací program žiaka vypracovávajú v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie pedagogickí zamestnanci poverení riaditeľom školy v spolupráci so školským podporným tímom, alebo so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odbornými zamestnancami školy, ktorí na škole pracujú a po konzultácii so zákonným zástupcom žiaka. Individuálny vzdelávací program žiaka možno priebežne počas školského roka upravovať tak, aby zohľadňoval aktuálne potreby žiaka. Kópia individuálneho vzdelávacieho programu sa poskytuje zákonnému zástupcovi. Ak žiak plní školskú dochádzku osobitným spôsobom formou individuálneho vzdelávania, zabezpečuje škola v maximálnej možnej miere podmienky pre jeho vzdelávanie v súlade s vyjadrením všeobecného lekára pre deti a dorast alebo zariadenia poradenstva a prevencie. Žiak, ktorý bol oslobodený od vzdelávania vo vyučovacom predmete alebo jeho časti, môže využívať tieto vyučovacie hodiny na posilnenie výučby iného vyučovacieho predmetu alebo špecifickú pedagogickú a odbornú podporu a intervenciu v súlade s odporúčením zariadenia poradenstva a prevencie. Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ak to personálne možnosti umožňujú, môže mať namiesto vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova vyučovací predmet zdravotná telesná výchova, ktorý je špecifickou formou telesnej a športovej výchovy.

13 Hodnotenie

13.1 Hodnotenie výchovno-vzdelávacej práce žiakov, vyhodnotenie výsledkov ich činnosti

Cieľom hodnotenia práce žiakov a priebežného vyhodnocovania, ako aj záverečného vyhodnocovania vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Hodnotí sa prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Hodnotenie má zabezpečiť, aby všetci žiaci mali príležitosť na úspech. Malo by mu ponúknuť motiváciu, nástroje a priestor na rozvoj toho, čo už ovláda.

Hodnotenie chápeme ako proces poznávania a posudzovania žiaka, jeho vedomostnej úrovne, pracovnej a učebnej činnosti, jej prejavov a výsledkov. Ako súčasť vyučovania by hodnotenie malo napomáhať rozvoju a sebarozvoju žiakov. Podmienkou toho, aby sa žiak mohol rozvíjať sám, je potrebné sebaopoznanie a sebahodnotenie vlastných možností a schopností. Hodnotenie žiaka má pre jeho osobnostný progres zásadný význam, pretože spolu s ďalšími činiteľmi ovplyvňuje obraz o ňom samotnom, napomáha mu v napredovaní a formuje jeho charakter.

Diagnostická fáza edukačného procesu si vyžaduje vysokú profesionalitu a pedagogické majstrovstvo s humanistickým prístupom k výchove a vzdelávaniu v takej miere, aby sa žiaci zbavili strachu z chýb a zlyhania, ktoré sú súčasťou každej ľudskej činnosti. Preto musí učiteľ pamätať na hľadanie ciest ich odstraňovania, analyzovania a prevencie. Učiteľ si musí uvedomiť, že popri vhodnej verbálnej komunikácii hrá významnú úlohu aj neverbálna komunikácia - súhlasný úsmev, pohladenie, povzbudzujúce gestá a pod.

Pod vplyvom hodnotenia sa žiak postupne mení a vytvára si svoj vlastný systém hodnôt, zameriava svoj záujem a činnosť určitým smerom, hodnotenie má vplyv na jeho aspirácie.

Budeme uplatňovať tieto zásady celkového hodnotenia:

- *Individuálny prístup* - mať na zreteli pomer medzi schopnosťami a výkonmi žiaka, brať do úvahy jeho pokrok, cestu prekonaných prekážok, úsilie žiaka, neporovnávať žiakov medzi sebou, nevytvárať v kolektíve nezdravú súťaživosť.
- *Otvorenosť hodnotenia* - byť v hodnotení flexibilný, dokázať hodnotenie zmeniť na základe zmeny podmienok procesu učenia, hodnotiť vždy činnosť a nie osobu, nebrať ohľad na pevné schémy, v hodnotení byť formatívny a neodsudzovať.
- *Pozitívna orientácia* - zadávať úlohy vždy špecificky, aby každé dieťa mohlo prežiť vlastný úspech, nebyť v hodnotení falošný, neskresľovať, ale v činnosti žiaka vždy nájsť to, čo skutočne možno pochváliť, vždy najprv oceniť až potom poukázať na chyby, ale s dôverou a povzbudivo.
- *Komplexnosť* - hodnotiť celstvo so zameraním na celú osobnosť, hodnotiť poznatky, ale aj postoje a schopnosti, nazerať na konatívnu i emocionálnu stránku osobnosti, hodnotiť sústavne od priebežného až po záverečné hodnotenie, využívať rôznorodé metódy a formy hodnotenia.
- *Tendencie k sebahodnoteniu a aktívny podiel žiaka na hodnotení* - umožniť žiakovi spoluprácu pri hodnotení, ponechať možnosť žiakom vyjadriť sa k práci iných, ale predovšetkým k sebe samému, čo umožní učiteľovi poznať sebaopätie žiaka.
- *Objektívizácia hodnotenia* - obmedziť pôsobenie subjektívnych vplyvov učiteľa na základe korigovania vlastných preferencií, očakávaní a chýb hodnotenia, nezovšeobecňovať, ale hodnotenie operacionalizovať.

Na našej škole aplikujeme kombináciu sumatívneho a formatívneho hodnotenia:

Sumatívne hodnotenie – zamerané na hlavný obsah, celok, finále, konečné hodnotenie. Jeho cieľom bude určiť výsledky učenia sa žiakov, určiť úroveň ich vedomostí, zručností a postojov po prebratí nejakého celku, diagnostikovať žiaka za určité obdobie a informovať ho o jeho úspešnosti. *Sumatívne hodnotenie je spojené s klasifikáciou.*

Formatívne hodnotenie – informuje, čo sa žiak naučil - nenaučil na vyučovacej jednotke, je to plánovaný nepretržitý proces, ktorý využíva stratégie pomáhajúce optimalizovať žiakom ich učenie, ale je to aj súbor činností žiakov a učiteľov zameraných na získanie spätnej väzby – informácií ohľadom pokroku a rozvoja žiaka, ktoré vedú k zlepšeniu jeho vzdelávacích výsledkov, využívajúcich hodnotenie pre učenie, zamerané skôr na zlepšenie výkonov, než na meranie učenia sa.

Formatívne hodnotenie uplatňujeme priebežne na získavanie informácií o aktuálnom stave vedomostí a zručností žiakov, smerujeme žiakov k uvedomeniu si nedostatkov a k ich efektívnej eliminácii. Učiteľ pri formatívnom hodnotení zastáva rolu facilitátora, sprievodcu, poskytovateľa

inštrukcií a žiak postupne preberá zodpovednosť za svoje učenie. Buduje sa väčšia spolupráca v triede, aby boli žiaci a učitelia partnermi v učení, buduje sa dôvera medzi učiteľom a žiakom. Pracujeme s činnosťou, ktorá aktivizuje myslenie žiakov, odhaľuje príčiny, má dôležitú úlohu spätnej väzby.

Pri formatívnom hodnotení uplatňujeme:

- sebahodnotenie
- rovesnícke hodnotenie
- hodnotenie učiteľom

Hodnotenie žiakov nie je len zisťovanie toho čo žiaci ovládajú alebo neovládajú, ale súčasne s tým i ďalšie dotváranie vedomostí, no predovšetkým výchovné pôsobenie na žiakov, ktoré by malo dostať v edukačnom procese prednosť pred vzdelávaním.

Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania.

Pri hodnotení výsledkov žiakov budeme vychádzať z platnej legislatívy na hodnotenie a z rozhodnutia riaditeľa školy po prerokovaní v pedagogickej rade. Priebežne budeme uplatňovať formatívne hodnotenie v kombinácii so sumatívnym hodnotením - klasifikáciou a pri záverečnom hodnotení budeme uplatňovať klasifikáciu.

1. Hodnotenie žiaka sa vykonáva podľa úrovne dosiahnutých výsledkov vo vyučovacom predmete
 - a) **priebežne** počas školského roka
 - b) **súhrnne** na vysvedčení za prvý polrok a druhý polrok školského roka
2. Priebežné hodnotenie vo vyučovacom predmete sa vykonáva formou
 - a) klasifikácie,
 - b) slovného hodnotenia,
 - c) kombinácie klasifikácie a slovného hodnotenia alebo
 - d) inou formou, ktorá je v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania
3. Súhrnné hodnotenie vo vyučovacom predmete v prvom až piatom ročníku základnej školy sa vykonáva formou klasifikácie v predmetoch SJL, MAT, ANJ, CAR, CLS.
4. Hodnotenie žiaka v **úvodnom** ročníku sa vykonáva formou slovného hodnotenia. Pri hodnotení žiaka, ktorý je cudzincom, sa v prvom roku štúdia zohľadňuje úroveň ovládania štátneho jazyka; základná škola môže zohľadniť úroveň ovládania štátneho jazyka aj v ďalších rokoch štúdia.
5. Hodnotenie vykonané **formou klasifikácie** sa vyjadruje v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikačnými stupňami:
 - a) 1 – výborný
 - b) 2 – chválitebný
 - c) 3 – dobrý
 - d) 4 – dostatočný,
 - e) 5 – nedostatočný
6. Súhrnné hodnotenie vykonané formou slovného hodnotenia v úvodnom ročníku obsahuje aj informáciu o tom, či žiak vo vyučovacom predmete splnil požiadavky na postup do vyššieho ročníka. Ak sa vyučovací predmet vyučuje len v prvom polroku, informácia sa uvádza na konci prvého polroka. Ak sa vyučovací predmet vyučuje v prvom polroku aj v druhom polroku alebo len v druhom

polroku, informácia sa uvádza na konci druhého polroka. Ak žiak požiadavky na postup do vyššieho ročníka nesplnil, žiak je hodnotený takto: „**Žiak nesplnil požiadavky na postup do vyššieho ročníka.**“

7. **Súhrnné** hodnotenie vykonané formou klasifikácie je hodnotenie žiaka vo vyučovacom predmete klasifikačným stupňom. Týka sa to všetkých ostatných predmetov, ktoré nie sú uvedené v nasledujúcom 8. bode.
8. Žiakom, vo vyučovacích predmetoch: náboženská výchova (NBV), človek a svet práce (CSP), hudobná výchova (HUV), informatika (INF), výtvarná výchova (VYV), telesná a športová výchova (TSV) sa na vysvedčení a v katalógovom liste žiaka uvádza:
 - a) „**aktívne absolvoval**“, ak sa žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu aktívne zúčastňoval
 - b) „**absolvoval**“, ak sa žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu ospravedlnene nezúčastňoval alebo bol prítomný a zo závažných dôvodov nepracoval,
 - c) „**neabsolvoval**“, ak žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu nepracoval alebo sa neospravedlnene vyučovania nezúčastňoval, alebo
 - d) „**oslobodený**“, ak bol žiak oslobodený od vzdelávania sa vo vyučovacom predmete v plnom rozsah.
9. **Celkové hodnotenie žiaka prvého až piateho** ročníka základnej školy, ktorý bol hodnotený, na konci prvého a druhého polroka vyjadrujeme na vysvedčení takto:
 - a) prospel s vyznamenaním
 - b) prospel veľmi dobre
 - c) prospel,
 - d) neprospel
10. **Celkové hodnotenie na vysvedčení v úvodnom** ročníku:
 - a) prospel
 - b) neprospel

Pri žiakoch so zdravotným postihnutím – u žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia uplatňujeme platné Metodické pokyny na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie. V 1. – 5. ročníku uplatňujeme klasifikáciu ako jednu z foriem hodnotenia, ktorej výsledky sa vyjadrujú určenými piatimi stupňami. V súlade s § 55 ods.12 zákona 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia neklasifikujeme, nehodnotíme a na vysvedčení a v katalógovom liste namiesto klasifikačného stupňa uvádzame slovo: „aktívne absolvoval, absolvoval, neabsolvoval, oslobodený“ v týchto vyučovacích predmetoch: človek a svet práce, hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova, etická výchova/náboženská výchova a informatika v 3.ročníku a 4. ročníku.

13.2 Získavanie podkladov na hodnotenie

1. Podklady na hodnotenie výchovno – vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získava učiteľ:
 - a) sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
 - b) rôznymi druhmi skúšok (ústne, písomné, praktické, testy, referáty, projekty, pozorovania),
 - c) analýzou výsledkov rôznych činností žiaka,
 - d) konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby so zamestnancami výchovného poradenstva a prevencie, so zákonným zástupcom žiaka.

Tabuľka 2 Hodnotenie v 1. ročníku

Priebežné hodnotenie	Súhrnné hodnotenie (I. a II. polrok)	Nástroje sumatívneho hodnotenia	Nástroje formatívneho hodnotenia
bádateľské aktivity	portfólio prác žiaka	ústna odpoveď	pečiatky, nálepky, emotikony
práca žiaka na hodine, v skupine	klasifikácia	krátke previerky formou pracovných listov	pozorovanie, pozorov. hárky,
priebežné slovné hodnotenie	Z.z.245/2008, §55, bod (12) [aabs., oslob.,...]	miniprojekty	sebahodnotenie, hodnotenie rovesníkmi
pracovný list			palce hore/palec dole
plagát			kartičky s odpoveďami
projekt, domáca úloha			semafor
formatívne hodnotenie			losovatka
klasifikácia			portfólio prác žiaka

Pri hodnotení a klasifikácii žiaka s vývinovými poruchami alebo zdravotným postihnutím sa zohľadňuje jeho porucha alebo postihnutie.

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov je poskytnúť žiakom a ich zákonným zástupcom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Informácie o hodnotení získavajú rodičia na rodičovských združeniach, písomnými informáciami a osobnými pohovormi.

Tabuľka k hodnoteniu žiakov v jednotlivých predmetoch a ročníkoch je v prílohe ŠkVP.

14 Záverečné ustanovenia

Školský vzdelávací program je základný dokument, ktorý vymedzuje podrobnejšiu informáciu o zamýšľanom obsahu, procese a hodnotení vzdelávania v Základnej škole v Chrásti nad Hornádom.

Nový školský vzdelávací program vychádza z nového štátneho vzdelávacieho programu, ktorý je súčasťou komplexných zmien základného vzdelávania, ktoré zasahujú nielen oblasť obsahu vzdelávania, ale aj tvorbu novej kultúry a étosu školy, ktorú je možné charakterizovať ako učia sa organizácia. Štátny vzdelávací program pre základné vzdelávanie (ďalej len „štátny vzdelávací program“) nadväzuje na Štátny vzdelávací program predprimárneho vzdelávania v materských školách. Zohľadňuje priority štátu v oblasti vzdelávania, ktorými sú predovšetkým rozvoj poznania a stratégií poznávania, podpora

Základná škola, Chrást nad Hornádom č. 44, 053 63 Chrást nad Hornádom

kritického myslenia, rozvoj morálneho charakteru a tvorivého prístupu k životu, inklúzia, výchova k environmentálnej zodpovednosti, k etickým princípom, k zdraviu a digitálna transformácia.

Zmeny a doplnky prerokúva pedagogická rada a rada školy, schvaľuje riaditeľ školy.

Prílohy

Príloha 1 k školskému vzdelávaciemu programu

Učebné osnovy pre 1. ročník 1. cyklu

Príloha 2 k školskému vzdelávaciemu programu

Didaktické hry – príklady hier využiteľných v 1. cykle

Príloha 3 k školskému vzdelávaciemu programu

Hodnotenie a klasifikácia v školskom roku 2025/2026

Príloha 4 k školskému vzdelávaciemu programu

Tematické dni - 2. cyklus, obsah vzdelávania tematických dní

